

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

PEDAGOGICKÁ FAKULTA

KATEDRA SPOLEČENSKÝCH VĚD

Diplomová práce

Bc. Kateřina Gerlichová

Historie obce Bludov ve 20. století

Olomouc 2015

vedoucí práce: PhDr. Pavel Kopeček, Ph.D.

Poděkování

Děkuji panu PhDr. Pavlu Kopečkovi Ph.D. za odborné vedení diplomové práce a za jeho čas a cenné rady, které mi věnoval při psaní diplomové práce.

Prohlášení

Prohlašuji, že diplomovou práci jsem vypracovala zcela samostatně a použila jsem jen uvedených pramenů a literatury.

V Bludově dne 20. dubna 2015

.....
Kateřina Gerlichová

Obsah

Úvod	1
1 Historie obce Bludov do začátku 20. století	2
2. Bludov na začátku 20. století do konce první světové války.....	4
2.1 Bludov v letech 1900–1914	4
2.2 Období první světové války v obci Bludov	4
2.3 Období první světové války na bludovské škole	5
3. Obec Bludov v období let 1918–1938.....	7
3.1 Poválečné období v Bludově v letech 1918–1925	7
3.2 Bludov za předmnichovské republiky v letech 1925–1938.....	8
3.2.1 Otevření lázní Bludov	10
3.3 Obec Bludov v období let 1938–1939	11
3.4 Bludovská škola v letech 1918–1938	11
4. Druhá světová válka v Bludově.....	14
4.1 Okupace v obci Bludov v letech 1938–1939	14
4.4.1 Germanizace v Bludově	16
4.2 Válečná situace v Bludově v letech 1939–1945	17
4.3 Odboj v Bludově.....	19
4.4 Osvobození obce Bludov	20
4.5 Bludovská škola v období okupace v letech 1938–1945.....	21
5 Poválečné období v Bludově v letech 1945–1948.....	23
5.1 Období po osvobození Bludova v roce 1945.....	23
5.1.1 Činnost spolků po roce 1945	23
5.2 Období od roku 1946 do února 1948	24

5. 3 Bludovská škola v letech 1945-1948	25
6. Bludov v období socializace 1948–1968.....	27
6. 1 Zavedení lidové demokracie v Bludově v letech 1948–1960.....	27
6. 1. 1 Hospodářské důsledky socializace v Bludově	27
6. 1. 2 Zestátnění bludovských lázní	28
6. 1. 3 Založení JZD v Bludově	28
6. 1. 4 Kulturní život v Bludově během let 1948 – 1960.....	29
6. 1. 5 Socializace obce v 2. polovině 60. let 20. století	29
6. 2 Bludov v období komunistického režimu v letech 1960–1968	30
6. 2. 1 Tělovýchova a sport v 70. letech.....	31
6. 2. 2 Výstavba koupaliště Vlčí důl a chatové osady.....	31
6. 3 Bludovská škola v období s 1948–1968	31
7 Významné události Bludova v letech 1968–1989	34
7. 1 Bludov v letech 1968–1975	34
7. 1. 1 Politická situace v Bludově po roce 1968	34
7. 1. 2 Výstavba obce po roce 1968	35
7. 1. 3 Výstavba sodovkárny Nealko.....	36
7. 1. 4 Činnost společenských organizací	36
7. 2. 6 Lázně Bludov v letech 1968–1975.....	36
7. 2 Bludov v letech 1975–1980	37
7. 2. 1 Výstavba obce Bludov	38
7. 2. 2 Občanská iniciativa koncem 80. let.....	38
7. 2. 3 50. výročí lázní Bludov	38
7. 3 Bludov v letech 1980-1989.....	39
7. 3. 1 Kultura v Bludově v 80. letech.....	39
7. 3. 2 Podniky obce Bludov v 80. letech.....	40

7. 4 Bludovská škola v letech 1968–1989	40
8 Bludov v letech 1989 až po současnost	44
8. 1 Bludov po pádu komunistického režimu v letech 1989 až 1995	44
8. 1. 1 Kultura v obci Bludov na začátku 90. let	44
8. 1. 2 Hospodářství v obci Bludov po roce 1989	45
8. 2 Události v obci Bludov v letech 1995 až po současnost	45
8. 2. 1 Otevření rozhledny na Háji	46
8. 2. 2 Penzion v Habermannově vile	47
8. 2. 3 Dochovaná tradice lidové kultury v Bludově	47
8. 3 Bludovská škola v letech od roku 1989 do konce 20. století	48
9 Významní bludovští rodáci	50
9. 1 Adolf Kašpar	50
9. 2 Dr. Jan Březina	51
9. 3 Zdeněk Pospíšil	51
9. 4 Plk. gšt. Karel Hlásný	52
10 Pamětihodnosti obce Bludov	54
10. 1 Bludovský zámek	54
10. 2 Žerotínská hrobka	54
10. 3 Kostel sv. Jiří	55
10. 4 Kostelíček Božího Těla	55
10. 5 Hrad Bludov	56
11 Praktická část-projekt Naše obec	57
11.1 Příprava učitele na výuku	57
11. 2 Metodický list	65

Závěr.....	67
Seznam pramenů a literatury	69

Úvod

Diplomová práce se zabývá historií 20. století v obci Bludov. Danou tematiku jsem si vybrala, protože v obci Bludov bydlím a bakalářskou práci jsem zpracovala na téma historie školství v obci Bludov. Psaní bakalářské práce o školství v Bludově mě zaujalo a chtěla jsem se dozvědět více informací o 20. století v obci Bludov.

Hlavním zdrojem k sepsání diplomové práce jsou kroniky 1 až 5 o obci Bludov, z kterých jsem nejvíce čerpala informace o obci. Kroniky jsou uloženy ve Státním okresním archivu Šumperk. V kronikách jsou sepsány důležité informace o Bludově z roku 1927 až po současnost. Mezi mé hlavní zdroje patří kniha „Bludov dříve a nyní“ od Františka Spurného, který ve své knize popisuje Bludov od pravěku až po rok 1975. Autor ve své knize hlavně čerpal z pramenů kronik a svých vlastních zážitků. Kniha je psaná srozumitelně, ale převažují zde názory Spurného, které pro dnešní dobu nejsou zcela objektivní. Další knihou, z které jsem čerpala, jsou „Paměti obce Bludova“ od Dr. Jana Březiny. Ve svých pamětech se zabývá nejstaršími dějinami až po rok 1920. Z této knihy jsem využila její konec, kde se autor zabýval začátkem 20. století v obci Bludov. Většinou čerpal z kronik a ze svých vlastních zážitků. Stejně jako u knihy „Bludov dříve a nyní“ nejsou některé názory zcela objektivní. V diplomové práci jsem požila i některé části kapitol z bakalářské práce o školství v obci Bludov. Novější informace o Bludově jsem čerpala z oficiálních internetových stránek obce Bludov.

Cílem diplomové práce je vytvoření souhrnného celku historie 20. století obce Bludov, seznámení s obcí Bludov a celkový pohled na jednotlivé období 20. století. Historie 20. století v obci Bludov jako celek není nikde kromě kronik zapsána a diplomová práce se na toto období zaměřuje.

V diplomové práci jsem se zaměřila na období začátku 20. století v obci Bludov, na průběh první a druhé světové války v Bludově, poválečné období v Bludově, obec Bludov v období socializace, Bludov v období komunistického režimu v letech 1968-1989 a Bludov po roce 1989. Dále se v diplomové práci věnuji významným rodákům a nejvýznamnějším pamětihodnostem obce Bludov. V závěru diplomové práce je praktická část: příprava na hodinu ve formě projektového dne Naše obec a metodický list na prověření znalostí o obci Bludov.

1 Historie obce Bludov do začátku 20. století

S názvem vesnice Bludov se setkáváme poprvé v dochované listině z roku 1195.¹ Bludov se nachází asi 4 km jihozápadně od města Šumperk v nejsevernější části Hornomoravského úvalu. Se založením obce je spojováno jméno markraběcího úředníka Bluda z Bludova, který na počátku 13. století získal za své oddané služby území na severní Moravě. Název obce Bludov je odvozen od vlastního jména jejího údajného zakladatele Bluda z Bludova, které je opět odvozeno od staročeského podstatného jména blud – omyl.² Nad obcí nechal postavit některý z potomků Bluda stejnojmenný hrad. Hrad byl zničen na konci 15. století. Bludov měl původně ve svém erbu z poloviny 17. století srdce se třemi květinami. Obec měla původně ve své pečeti z poloviny 17. století srdce se třemi květinami, ale v roce 1992 byl schválen nový znak, připomínající svou symbolickou bývalou vrchnost – pány ze Žerotína a jejich nejstaršího předka Bluda – v červeném štítě ze stříbrného trojvrší vyrůstající černý korunovaný lev, držící v předních tlapách stříbrné latinské majuskulní B.

Ve 13. století byla v obci vystavěna bludovská farnost a původní kostel sv. Jiří. Ve 14. století se Bludov patřil moravským markrabatům, z nichž Jan Jindřich odkázal roku 1371 hrad a pět vsí včetně Bludova mladšímu synu Prokopovi. Moravským markrabatům patřil Bludov ve 14. století, markrabata velmi často dávala obec do zástavy. Ondřej z Bludova, držitel zástavního panství, postavil severně od obce v lese kostelíček Božího Těla. Dalšími majiteli vesnice Bludov byli za husitských válek Beneši z Valdštejna a po nich Tunklové z Brníčka, kteří vybudovali šest rybníků u Bludova. Působení Tunklů je také spojeno s krutým zacházením s poddanými, které vedlo k velmi častým vzpourám.

Páni ze Žerotína získali obec Bludov roku 1496. Na přelomu 16. a 17. století měnil Bludov často majitele. Roku 1624 se majiteli bludovského statku stali Lichnštejnové-Kastelkorní. V této době došlo k pozvolné rekatolizaci. Kolem druhé poloviny 17. století zde žili už pouze katolíci. Lichnštejnové nechali roku 1624 postavit zámek, rozšířený do dnešní podoby písmene U v roce 1708. K zámku patří rozlehlý park, který byl v 19. století obohacen o různé okrasné dřeviny.³

---

¹BŘEZINA, J. *Paměti obce Bludova*. Vyškov: František Obzina, 1927. str. 20.

²SPURNÝ, F. a kol.: *Bludov dříve a nyní*. Bludov: Místní národní výbor, 1979. str. 7.

³MEZLER, M. – SCHUK, J. a kol.: *Vlastivěda šumperského okresu*, Šumperk: Okresní vlastivědné muzeum, 1993. str. 199-200.

Roku 1710 se vlastníky panství stali držitelé nedalekých Velkých Losin, hrabata ze Žerotína. Za života Františka Josefa ze Žerotína byla u kostela sv. Jiří postavena žerotínská hrobka, do které byly roku 1842 uschovány ostatky Karla Staršího ze Žerotína a jeho rodiny. Od roku 1820 se Bludov stal jejich rodovým sídlem a setrval v jejich držení do roku 1945. Po Sametové revoluci byl zámek rodu Žerotínům navrácen a dnes zde žije syn Heleny Žerotínové, Karel Mornstein.⁴

Obec Bludov byla vždy velkou a ryze českou obcí. Již v roce 1834 měl Bludov 318 domů s 2070 obyvateli. V roce 1950 měl Bludov už 585 domů a 2485 obyvatel.⁵ V prosinci 2010 měla obec Bludov 3163 obyvatel. Roku 1842 se do obce přestěhoval z Kopřivné panský pivovar, menší význam měla zdejší cihelna. V letech 1836 – 1942 vzrostl dopravní význam obce po vybudování císařské silnice z Čech na Moravu.⁶

Po roce 1848 byl Bludov součástí politického okresu Šumperk a centrem českého národního života v okrese Šumperk. Byla zde otevřena roku 1908 první česká měšťanská škola v okrese Šumperk. V roce 1929 v obci založil lázně chromečský statkář Zdeněk Pospíšil. Tyto lázně zde lidem slouží dodnes. Do 70. let 19. století byl Bludov typicky zemědělskou obcí, pak se postupně měnil na obec zemědělsko-průmyslovou.⁷

---

⁴ <bludov.cz. [online]. [cit. 2014-11-08]. Dostupné z: [http:// www.bludov.cz/O-Bludove/Historie-obce-Bludov](http://www.bludov.cz/O-Bludove/Historie-obce-Bludov) >.

⁵ BARTOŠ, J. A KOL. *Historický místopis Moravy a Slezska v letech 1848-1960*. Ostrava: 1974, str. 51.

⁶ MEZLER, M. – SCHUK, J. a kol.: *Vlastivěda šumperského okresu*, Šumperk: Okresní vlastivědné muzeum, 1993. str. 200.

⁷ SPURNÝ, F. a kol.: *Bludov dříve a nyní*. Bludov: Místní národní výbor, 1979. str. 9.

2. Bludov na začátku 20. století do konce první světové války

2.1 Bludov v letech 1900–1914

V roce 1900 měla obec Bludov 2460 obyvatel, mezi nimi bylo 30 obyvatel německé národnosti. V této době měl Bludov 350 domů. Na počátku roku 1901 byl postaven v obci Národní dům a chudobinec. Národní dům byl postaven za peníze, které byly kryty půjčkou z občanské záložny bludovské.⁸ Koncem roku 1904 byla v Bludově postavena četnická stanice, která měla tři členy a jejím velitelem v letech 1904 až 1917 byl Vincenc Bendák.

Novým starostou obce se stal v roce 1907 rolník František Březina, který byl starostou do dubna 1918, kdy ze zdravotních důvodů svoji funkci opustil. O dva roky později byla v obci založena jednota Orel.⁹ První veřejné cvičení jednoty Orela v Bludově se konalo 24. července 1910 a toto cvičení bylo považováno za svátek Orlů na Severní Moravě. Spolek Orel spolu se spolkem Svatopluk uspořádaly v obci taneční zábavy a divadelní představení.¹⁰

2.2 Období první světové války v obci Bludov

První světová válka, která začala 26. července 1914, přinesla obyvatelům Bludova těžké časy. Hned po vyhlášení mobilizace 31. července museli všichni muži do 42 let narukovat do války. Obyvatelům Bludova byla současně odvedeno i mnoho koní a hovězího dobytka. Během prvního válečného roku byly provedeny další čtyři odvody všech mužů ve věku od 18 do 50 let.

V roce 1914 byla v obci Bludov ubytována náhradní setnina šumperského 93. pluku. Na jaře 1915 bylo v obci přes 500 vojáků, kteří byli ubytováni v sokolovně, Národním domě, na zámku, v jednotlivých domech, na faře a ve škole. 93. pluk byl odvelen do Radomi v Polsku a místo zlepšení situace v obci nastalo zhoršení. Do Bludova přišla týlová jednotka 95. pěšího pluku ze Stanislavě, která tu zůstala do konce války. Ještě počátkem srpna 1917 bylo v obci přes 300 vojáků.

---

⁸<bludov.cz. [online]. [cit. 2014-11-10]. Dostupné z: <http://www.bludov.cz/Spolky-a-organizace/Historie-spolku/Katolicky-ctenarsko-zabavni-klub-Svatopluk-a-telocvicna-jednota-Orel.html>>.

⁹BŘEZINA, J. *Paměti obce Bludova*. Vyškov: František Obzina, str. 197–198.

¹⁰<bludov.cz. [online]. [cit. 2014-11-10]. Dostupné z: <http://www.bludov.cz/Spolky-a-organizace/Historie-spolku/Katolicky-ctenarsko-zabavni-klub-Svatopluk-a-telocvicna-jednota-Orel.html>>.

Kromě vojáků přišlo do Bludova v červnu 1915 121 slovinských uprchlíků z Istrie. Po týdnů jich 74 odešlo do sousedních vesnic Bohutína a Chromče, zbytek uprchlíků v obci zůstal.¹¹

Hospodářská opatření dolehla na obyvatele Bludova už v roce 1914. Nejvíce tato opatření dolehla na dělnické rodiny, které se nemohly zásobovat z vlastních zdrojů. V roce 1915 byly zavedeny potravinářské lístky. V tomto roce došlo i na rekvizice kovů, zrekvírován byl měděný přístroj na pálení kořalky, v následujícím roce zmizely v tavárnách zbrojního průmyslu bludovské kostelní zvony, v dubnu 1917 posbírali vojáci po Bludově 18 měděných kotlů a o rok později došlo ke ztrátám drobných věcí, jako jsou misky, váhy, žehličky, rolničky.

Obec během války trpěla nedostatkem mužů. Došlo tedy k nedostatku pracovních sil v zemědělství. V roce 1916 muselo být zproštěno vojenské služby 5 bludovských rolníků, 2 řemeslníci, kolář a kovář, aby bylo možno obdělávat pole a sklízet úrodu.

Odpor proti válce, nejvíce mezi dělnictvem, rychle narůstal. Bludovští dělníci se zúčastnili hladových demonstrací v Šumperku, které se konaly v březnu, dubnu a červnu 1917. Obyvatelé Bludova se přihlásili v květnu 1918 k národní přísaze, přednesené 13. dubna v Obecním domě v Praze. Dále byli mezi účastníky velké národní manifestace 2. června 1918 na Nové u Zábřeha, která se jednomyslně vyslovila pro okamžitý mír na základě sebeurčení národů.

První světová válka si vyžádala 111 obětí z řad obyvatel Bludova.¹²

2. 3 Období první světové války na bludovské škole

Válka zasáhla jak obyvatelstvo Bludova, tak i zdejší školu, již od jejího vypuknutí. V Rakousku-Uhersku byla 31. července 1914 nařízená všeobecná mobilizace a hned druhého museli všichni mužové ve věku do 42 let, kteří sloužili u vojska nastoupit do války. Bylo jich 250-300. Vyprovázelo je velké množství lidí. Někteří byli posláni na jižní bojiště do Srbska, avšak většina jich šla na bojiště proti Rusku.

Z učitelského sboru muselo narukovat mnoho učitelů. Z obecné a měšťanské školy narukovali: Rudolf Kordas, Karel Talpa, Václav Blažek, Karel Cvrk, Vincenc Pešák a Rudolf Klimeš.¹³

---

¹¹ SPURNÝ, F. *Bludov dříve a nyní*. Bludov 1979, str. 82-83.

¹²Tamtéž, str. 84-86.

Učitelů na bludovské škole ubylo, avšak v porovnání s některými jinými vesnicemi, kde narukovali téměř všichni členové učitelského sboru, to nebylo tak zlé. V některých obcích nezbyl téměř žádný učitel, v jiných se zase škola změnila na kasárna a většinu roku se tam nevyučovalo.¹⁴

Během zimy dívky musely ve škole vyrábět v ženských ručních pracích některé části zimního oblečení pro vojáky.

V průběhu války nemohla být otevřena pro nedostatek učitelů žádná ze čtyř poboček a muselo se vyučovat v přeplněných třídách. Návštěvnost žáků školy byla často nepravidelná. Nejméně žáků navštěvovalo školu v období jara a léta, protože díky nařízení zemské školní rady se mládež měla starat o hospodářské práce, kvůli nedostatku pracovní síly.¹⁵

První světová válka trvala více než čtyři roky. Učitelé si stěžovali, že v jejím průběhu obyvatelstvo trpělo hladem a bídou, ale že také došlo k patrnému mravnímu zpustnutí, které se projevovalo ještě mnoho let po válce. Bludovská škola slavila konec války dne 29. října 1918, když se z docházejících zpráv dozvěděla o vyhlášení samostatnosti státu. V každém okresním městě byla uspořádána velkolepá slavnost. Sešli se zde lidé z okolních obcí v zástupech s prapory a s hudbou.¹⁶

---

¹³ Státní okresní archiv v Šumperku, fond Národní a střední škola Bludov, inv. č. 5, *Kronika školní, započatá ve školním roce 1908/1909, do roku 1940.*, str. 121-122.

¹⁴ BALÍK, S. ml., BALÍK, S. st. a kol. *Bludovská škola v letech 1657-2008*. In: *Almanach ke 100 letům zřízení měšťanky (1908-2008)*. Brno: Studio Arx, 2000. str. 21.

¹⁵ Státní okresní archiv v Šumperku, fond Národní a střední škola Bludov, inv. č. 5, *Kronika školní, započatá ve školním roce 1908/1909, do roku 1940.* str. 122-123.

¹⁶ BALÍK, S. ml., BALÍK, S. st. a kol. *Bludovská škola v letech 1657-2008*. In: *Almanach ke 100 letům zřízení měšťanky (1908-2008)*. Brno: Studio Arx, 2000. str. 22.

3. Obec Bludov v období let 1918–1938

3.1 Poválečné období v Bludově v letech 1918–1925

28. října 1918 vznikla Československá republika a Bludov v ní tvořil zpočátku pohraniční obec, neboť sousední Šumperk a s ním celá oblast severněji položených severomoravských a slezských obcí neuznala existenci republiky a přihlásila se k tzv. Sudetenlandu, provincii německého Rakouska.¹⁷ Bludov nesl na nějakou dobu status pohraniční obce, byl zde ustanoven šumperský národní výbor. Vyjednávání, aby se šumperští Němci vzdali, nemělo úspěch. Nakonec museli zasáhnout vojáci, kteří začali v polovině prosince s postupem na Moravu. K obsazení tzv. Sudetenlandu mělo dojít ze tří stran: 54. p. pluk, vyžádaný Národním výborem v Zábřeze z Olomouce, měl postoupiti směrem k Šternberku, zábřežský prapor českého p. pl. 93. měl postoupiti od jihu k Šumperku a 30 střel. pl. z Vysokého Mýta měl rovněž za cíl Šumperk se strany západní přes Ústí n./Orl., Mladkov a Hanušovice. Vojsko se zmocnilo Šumperka v neděli 15. prosince 1918. Převzalo do své moci město od městského zastupitelstva, které muselo kapitulovat.¹⁸

Památkou na válečnou dobu byl v obci postaven pomník padlých, který byl slavnostně odhalen v roce 1921. Z hospodářského hlediska následky války ještě dlouho přetrvávaly, hlavně po stránce zásobovací. Velkou roli v obci hrála zemědělská výroba. Z 342 bludovských zemědělců hospodařilo 95 na vypůjčené půdě. Nespokojenost zemědělců vyústila v požadavek na pozemkovou reformu. V tomto poválečném období rostla i jednotlivá hospodářství, zejména ta střední a velká.

V roce 1922 se v obci začínal zase rozvíjet znovu po válce stavební boom. Do roku 1924 bylo v obci postaveno 35 novostaveb a v dalším roce přibýlo dalších 16 rodinných domů. Během let 1921 až 1930 stoupl počet domů v obci z 380 na 512. Počet obyvatel v obci po válce opět vzrostl. Po konci první světové války měla obec Bludov 2604 obyvatel a během 20. let měla obec 2892 obyvatel.¹⁹

---

¹⁷ BŘEZINA, J. *Paměti obce Bludova*. Vyškov: František Obzina, str. 199.

¹⁸ SPRINGER, J. *Konec odboje Sudetenlandského*. Šumperk: 1933, str. 11.

¹⁹ SPURNÝ, F. *Bludov dříve a nyní*. Bludov 1979, str. 88–94.

3.2 Bludov za předmnichovské republiky v letech 1925–1938

V roce 1927 se konaly volby do obecního zastupitelstva. Z celkového počtu 1436 odevzdaných hlasů zvítězila Československá strana lidová s počtem hlasů 592.

V polovině listopadu 1927 požádala berní správa v Šumperku o přečíslování některých budov. Jednalo se většinou o budovy výměnkářů. Účelem přečíslování bylo, aby měl každý dům v obci své vlastní domovní číslo. Po přečíslování měla obec Bludov 527 domovních čísel.²⁰

Na jaře roku 1928 proběhla v obci elektrizace. Zemědělské družstvo rozšířilo síť elektrického vedení za subvence od ministerstva zemědělství a postavilo druhý transformátor. Na ulicích byl počet obecních světel rozšířen z 5 na 24. K desetiletému obnovení Československého státu proběhla 28. října 1928 oslava. Byl uspořádán náboženský průvod, který šel od kostela ke hřbitovu a poté k pomníku padlých vojáků. Večer se v tělocvičně hrála hra Růže ze Sibíře, která měla velký úspěch a opakovala se ještě třikrát.

Zima 1928-1929 byla neobvykle krutá. V Bludově byl sníh od prosince až do začátku března a mrazy bývaly okolo -40 °C. Tato krutá zima napáchala v obci mnoho škody na v zemědělství, až na 14 000 stromů bylo mrazy úplně zničeno.²¹

6. března 1930, večer před 80. narozeninami prezidenta T. G. Masaryka, se v obci konala oslava. Vesnicí šel lampionový průvod, který došel ke kostelu, kde proběhla slavnostní řeč profesora Springera ze Šumperka. Řeč se týkala změny názvu zdejší školy na Masarykova obecná a měšťanská škola.

Začátkem prosince 1930 proběhlo v obci Bludov sčítání obyvatel. V obci bylo dohromady 2980 obyvatel. Z toho bylo 2865 národnosti československé, 25 národnosti německé. Většina lidí byla věřících. 2656 bylo vyznání římskokatolického, 142 československého, 19 českobratrského, 3 pravoslavného a 70 občanů bylo bez vyznání.

Severomoravské mlékařské družstvo postavilo v obci Bludov v roce 1931 mlékárnu. Na stavbu mlékárny obec darovala dřevo z obecního lesa v hodnotě 10. 000 Kč s podmínkou, že mlékárna splatí tu samou částku chudinské nadaci Občanské záložny v Bludově.

Na začátku září 1934 byl zahájen provoz zvukového kina v Sokolovně Bludov. Kino bylo pořízeno členy Sokola za cenu 35 000 Kč. Při této příležitosti byla promítána veselohra U svatého Antoníčka. Němé kino bylo v obci otevřeno již v roce 1923.

---

²⁰Státní okresní archiv v Šumperku, *Pamětní kniha obce Bludova od roku 1927*, str. 6-9.

²¹ SPURNÝ, F. *Bludov dříve a nyní*. Bludov 1979, str. 89-91.

Znovuzvolení prezidenta československé republiky T. G. Masaryka 24. května 1934 bylo pro obec velkou událostí. Průběh volby prezidenta poslouchali lidé v rozhlasu a k večeru byl uspořádán velký průvod obcí a s živou hudbou. Před budovou školy její ředitel přednesl slavnostní proslov a panu prezidentovi byl poslán dopis, který podepsali zástupci obce, školy a všech místních spolků.²²

V Bludově se narodil známý český malíř Adolf Kašpar, kterému byl na jeho počest v obci nedaleko zámku postaven žulový pomník s bronzovou plaketou, který byl pořízen za podpory malířových přátel místním výborem. Pomník byl odhalen 30. června 1935. Při odkrytí pomníku se sešla velká část místní obyvatel. Slavnostní řeč pronesl děkan filozofické fakulty Univerzity Karlovy Dr. Miloslav Hýsek. Při této příležitosti darovala manželka Kašpara bludovské škole portrét svého manžela. Toho samého dne byla na počest Adolfa Kašpara otevřena rozsáhlá výstava obrazů v nedalekém Šumperku. Na výstavě bylo vystaveno přes 300 originálních obrazů Adolfa Kašpara.²³

Vedle bludovského kostela byla v roce 1837 postavena žerotínská hrobka, do které byl roku 1935 zasazen starý kamenný erb. Tento žerotínský znak byl před pověšením do hrobky uložen v místní faře.²⁴

Příznaky světové hospodářské krize se v Československu začaly projevat ve 30. letech 20. století. Krize se dotkla oblasti zemědělství a spotřebního průmyslu. Nezaměstnanost v obci Bludov na začátku 30. let byla o něco větší než v okolních vesnicích. Hlavně to bylo ovlivněno tím, že Bludov byl místem převážně textilních a stavebních dělníků. Rodiny trpěly nezaměstnaností a tím trpěly i jejich děti. Proto vznikla akce pro děti s názvem Demokracie dětem. Do této akce vstoupily všechny místní spolky a organizace. Účelem této akce bylo, aby ani jediné dítě v obci netrpělo vinnou nezaměstnaností rodičů.²⁵

Své desáté jubilejní výročí oslavil v roce 1936 odbor Národní Jednoty v Bludově. Slavnost proběhla na začátku června a nesla název Naším dětem. Začátek slavnosti byl zahájen průvodem kolem pomníku Adolfa Kašpara a pokračoval k sokolskému hřišti. Zde proběhlo žáků vztyčení státní vlajky a okresní školní inspektor Ferdinand Hykla pronesl slavnostní proslov a poté předal vlajku základní škole. Na závěr slavnosti byly pro děti připraveny různé hry mimo jiné i ukázka staročeského tance Královničky.

---

²² Státní okresní archiv v Šumperku, *Pamětní kniha obce Bludova od roku 1927*, str. 33, 34, 38, 60-63.

²³ <bludov.cz. [online]. [cit. 2014-12-19]. Dostupné z: <http://www.bludov.cz/O-Bludove/Obecni-kronika/Obecni-kronika-1935.html>>.

²⁴ Státní okresní archiv v Šumperku, *Pamětní kniha obce Bludova od roku 1927*, str. 64, 65.

²⁵ SPURNÝ, F. *Bludov dříve a nyní*. Bludov 1979, str. 95.

Na podzim téhož roku proběhly oslavy třísté památky úmrtí Karla staršího ze Žerotína, který je v Bludově v rodinné hrobce Žerotínů pochován.

Obec Bludov uctila památku prezidenta Masaryka, který zemřel 17. září 1937. Smuteční tryzna se konala 19. září v místní sokolovně. Při zahájení smuteční slavnosti pronesl proslov starosta obce Petr Zatloukal. Po proslovu se ujal slova ředitel místní školy a v obsáhlé přednášce zhodnotil celoživotní dílo Masaryka. Zdůraznil boj za pravdu, právo a spravedlnost a vyzdvihl jeho humanitní a demokratické ideály. Účast na pohřební tryzně byla tak velká, že se všichni hosté nemohli vejít do prostorného sálu sokolovny a museli stát na chodbě a venku. V obci Bludov se smutek držel celý týden. Ze všech veřejných a i mnoha soukromých domů visely černé prapory a uprostřed obce stála státní vlajka stažená do půl žerdi. Za výkladními skly obchodů, ale i za skly domů byly vystaveny obrazy zesnulého prezidenta. V den pohřbu nastal v obci klid, lidé zanechali veškeré práce a shromáždili se ve skupinkách před domem nebo u otevřených oken, aby vyslechli rozhlasem průběh pohřbu.²⁶

Dne 26. srpna 1937 navštívil obec Bludov prezident republiky Edvard Beneš, který tak učinil u příležitosti svého pětidenního pobytu na Moravě a ve Slezsku. Do Bludova přijel zvláštním vlakem z Olomouce. Bludovské nádraží bylo slavnostně vyzdobeno a zaplněno až do posledního místa lidmi z celého kraje. Prezident byl uvítán s velkým jásotem, jak se na vzácného hosta v této době slušelo. Za zvuku státní hymny vystoupil prezident z vlaku. Po úředním hlášení přivítali pana prezidenta za obec Bludov ředitel zdejších škol a starosta obce. Prezidenta obdarovali knihami a dva žáci základní školy pozdravili prezidenta jménem všech dětí a předali mu kytici růží. Poté pronesl prezident Beneš proslov o blížící se lepší budoucnosti a za zvuků veselé hudby a volání slávy nastoupil zpět do vlaku a odjel do Hanušovic.²⁷

3. 2. 1 Otevření lázní Bludov

Dne 20. července 1929 byly v obci Bludov otevřeny sirné lázně. Lázně otevřel chromečský statkář Zdeněk Pospíšil. Pramen zde byl označen za naprostou teplici sirnou teploty 21,8 °C, které je možné využívat pro koupele a lázeňské léčení. Podle obvodního lékaře Bludova se v lázních dají léčit tyto nemoci: dna, revma, zánět nervů, následky po poranění kloubů, ženské onemocnění a otylost. Na začátku byl v lázních bazén a čtyři vany na

---

²⁶ Státní okresní archiv v Šumperku, *Pamětní kniha obce Bludova od roku 1927*, str. 72, 73, 86, 87.

²⁷ JANOVSÁ, V. *Proměny obce Bludova v letech 1918-1948*, bakalářská práce, Filozofická fakulta Univerzity Karlovy, Praha 2011. str. 36-37.

různé procedury.²⁸ Na začátku roku 1929 byla k lázním postavena ze státní silnice nová cesta a na jaře roku 1930 byla k lázním přistavěna nová zděná budova pro vanové koupele. V roce 1931 majitel lázní přistavěl novou zděnou budovu se sálem pro konání společenských akcí.

V roce 1933 byly objeveny dva nové prameny v sirných lázních Bludov. Jeden z těchto pramenů byl navrtán do hloubky 83 metrů. Do tohoto pramenu bylo zavrtáno zřídlo, které mělo teplotu až 30 °C. Pramen obsahuje síru, železo a celé další množství vzácných prvků, mimo jiné i poměrně velké množství jodu. O dva roky později byl k lázním přistavěn nový pavilon s 41 pokoji. Lázně v této době měli přes 90 pokojů s 200 lůžky.

Lázně Bludov se během roku 1937 rozrostly na 150 pokojů a 300 lůžky. Byla postavena nová lázeňská ordinace a bylo zvětšeno inhalatorium. Návštěvnost lázní rok od roku stoupala a v roce 1937 vzrostla o 25 procent. Lázně navštěvovali hosté nejen z Československa, ale i z Francie, Itálie, Německa, Rumunska, Rakouska a Polska.²⁹

3. 3 Obec Bludov v období let 1938–1939

Dne 15. května 1938 se v obci konaly volby do okresního zastupitelstva, avšak podrobné výsledky těchto voleb se nedaly zjistit. Při volbě starosty a členů rady dne 26. června se dohodla strana republikánská, lidová, národní socialistická a živnostenská na jednotném postupu proti straně komunistické a zvolily starostou obce rolníka Petra Zatloukala, člena strany lidové.

Obyvatelé Bludova stejně jako obyvatelé celé republiky neočekávali to, co se během příštího čtvrt roku stalo. Obyvatelé obce v rozhlase a místních novinách byli ubezpečováni o pevnosti a stálosti republiky. U Němců v nedalekém Šumperku sice obyvatelé Bludova pozorovali náhlý růst národního sebevědomí a slyšeli jejich výhrušné a často opakované „Es kommt der Tag“, ale i přesto věřili, že se Hitlerova diktatura omezí jen na Německo.³⁰

3. 4 Bludovská škola v letech 1918–1938

S novou republikou nastaly během školního roku i nové zvyky. Namísto oslav narození císaře Františka Josefa I. a výročí jeho nástupu na trůn se začaly oslavovat výročí vzniku republiky 28. října, narozeniny prezidenta Masaryka 7. března, narozeniny nadučitele

---

²⁸ <lecebne-lazne.cz. [online]. [cit. 2015-01-07]. Dostupné z: <http://www.lecebne-lazne.cz/cs/prehled-lazni/bludov>>.

²⁹ Státní okresní archiv v Šumperku, *Pamětní kniha obce Bludova od roku 1927*, str. 28, 29, 41-42, 55, 92.

³⁰ Tamtéž, str. 96-97.

Jana Ámose Komenského 28. března a upálení mistra Jana Husa. Ve škole se také slavilo v roce 1924 výročí narození Bedřicha Smetany a v roce 1926 si žáci připomněli padesáté úmrtí Františka Palackého.³¹

V roce 1922/1923 byla chlapecká škola měšťanská přeměněna na měšťanskou školu smíšenou. V květnu 1923 byla ve škole konána smuteční slavnost z příčiny úmrtí manželky prezidenta republiky Charlotte Masarykové. V tomto roce se také žáci měšťanské školy zúčastnili třídního poučného výletu do Prahy. Ve školním roce 1923/1924 byly na bludovské škole zavedeny dva nové povinné předměty: občanská nauka a ruční práce určené pro chlapce. Občanská výchova probíhala i mimo vyučovací hodiny.³²

Dosavadní prozatímní ředitel obou škol František Lehar v důsledku své žádosti ze dne 21. 7. 1927 obdržel tříměsíční zdravotní dovolenou. Místo ředitele zastoupil na dobu tří měsíců nejstarší odborný učitel Vincenc Pešák. Avšak 2. listopadu 1927 zažádal znovu F. Lehar o prodloužení zdravotní dovolené. Zemská školní rada ho požádala o předložení potřebných dokumentů k penzi. V březnu 1928 byl trvale přeložen na odpočinek po dvacetiletém ředitelování. V zastupování ředitele pokračoval Vincenc Pešák. Od května 1928 mu byl přiznán titul zatímní ředitel. Jako zatímní ředitel řídil bludovskou školu až do 30. srpna 1930.³³

Když bylo jasné, že František Lehar půjde do penze, podala místní školní rada dne 1. května 1928 žádost okresní školní radě v Šumperku, aby byl vypsán konkurz na nového ředitele bludovské školy. Okresní rada tak vykonala a 15. června 1928 vyšla zpráva s dodatkem, že přednostní právo budou mít uchazeči s aprobací pro němčinu na měšťanských školách. Proti tomuto nařízení školní rada a zastupitelstvo protestovalo, aby byla aprobace pro němčinu zrušena. Konkurz byl 21. ledna 1929 zrušen. Obec se školou navrhly uchazeče pro místo ředitele: 1. Aloise Svozila, 2. Vincence Pešáka, 3. Antonína Zelinu. 16. května 1929 vybral okresní výbor za vítěze konkurzu učitele z Rudy nad Moravou Metoděje Kubička. Avšak 2. září 1929 zrušila zemská rada platnost tohoto konkurzu. Obec opět navrhovala Svozila a Pešáka, avšak okresní školní radou byl opět vybrán a tentokrát i potvrzen zemskou

---

³¹ Státní okresní archiv v Šumperku, fond Národní a střední škola Bludov, inv. č. 5, *Kronika školní, započatá ve školním roce 1908/1909, do roku 1940*. str. 187-188.

³² BALÍK, S. ml., BALÍK, S. st. a kol. *Bludovská škola v letech 1657-2008*. In: *Almanach ke 100 letům zřízení měšťanky (1908-2008)*. Brno: Studio Arx, 2000. str. 23.

³³ Státní okresní archiv v Šumperku, fond Národní a střední škola Bludov, inv. č. 5, *Kronika školní, započatá ve školním roce 1908/1909, do roku 1940*. str. 237-238, 262.

radou 30. června 1930 Metoděj Kubíček, který také k 1. září 1930 nastoupil.³⁴ Stalo se i tak přes odpor místní školní rady a obecního zastupitelstva, které podporovalo kandidáty z Bludova. Problémy s volbou nového ředitele se protáhly na dobu dvou let. Po celou tuto dobu nebyl používán ředitelský byt v prostorách školy a výnosy ze školních pozemků dostával školník, jelikož bylo složité určit, komu by měly být určeny.³⁵

Dne 24. dubna 1930 se měšťanská škola přejmenovala na výslovnou žádost místní školní rady. Škola se přejmenovala na památku narozenin T. G. Masaryka na Masarykovu obecnou a měšťanskou školu v Bludově.

Na konci školního roku 1932/1933 byla připravena oslava 25 let trvání měšťanské školy v Bludově. Oslava proběhla za účasti obecné, měšťanské a mateřské školy. K oslavě byla přizvána i obecní rada a místní školní rada. Program oslav vypadal následovně: 29. června byla otevřena ve školních místnostech výstava školních prací a vyučovacích pomůcek za účasti žáků a učitelů mateřské školky a lidové školy hospodářské, jedna místnost byla vyhrazena ilustračním pracím bludovského rodáka akademického malíře Adolfa Kašpara.³⁶

---

³⁴ BALÍK, S. ml., BALÍK, S. st. a kol. *Bludovská škola v letech 1657-2008*. In: *Almanach ke 100 letům zřízení měšťanky (1908-2008)*. Brno: Studio Arx, 2000. str. 24.

³⁵ JANOVSÁ, V. *Bludov v letech 1918-1938*, seminární práce, Filozofická fakulta Univerzity Karlovy, Praha 2010. str. 12.

³⁶ Státní okresní archiv v Šumperku, fond Národní a střední škola Bludov, inv. č. 5, *Kronika školní, započatá ve školním roce 1908/1909, do roku 1940*. str. 293-293, 309.

4. Druhá světová válka v Bludově

4. 1 Okupace v obci Bludov v letech 1938–1939

Na základě Mnichovské dohody, která proběhla 29. září 1938, se zástupci čtyř zemí: Velké Británie, Francie, Německa a Itálie dohodli, že Československo musí postoupit pohraniční území obývané Němci Německu. Úřední obsazení obce Německou říší proběhlo 8. října 1938. Do Bludova přijely ze Šumperka tři otevřená vojenská auta německé armády obsazená německým důstojníkem a vojáky s puškami. Československý důstojník si promluvil s německým důstojníkem, kterému podal hlášení. Po hlášení československý důstojník odešel s hlasitým pozdravem „nazdar“, které mělo stejnou odezvu od občanů Bludova.

Starosta obce Petr Zatloukal nebyl při odevzdávání obce přítomen. Odpoledne toho dne přijelo do obce ještě několik vojáků, kteří se ubytovali v bludovském zámku u Gabriely Žerotínové. Dveře zámku byly hlídány německými vojáky. V příštích dnech byla obsazena německým úředním personálem pošta, nářadí a četnická stanice. Kromě těchto změn se zatím v obci nic nezměnilo a každý občan plnil své povinnosti jako doposud.³⁷

V dalších dnech byla na obecní tabuli vyvěšena úřední vyhláška o poslušnosti Německé říši, podepsaná Adolfem Hitlerem. Obcí občas procházely německé hlídky, oblečené do žlutých uniforem s praporem s hákovým křížem. Bludovští občané raději nevycházeli, když tyto hlídky procházely vesnicí, aby nemuseli projevovat úctu těmto praporům.

Důstojníci byli ubytováni u jednotlivců v soukromých bytech. Násilným způsobem se v obci projevilo zavedení německého pořádku na silnicích a okolních cestách. S okamžitou platností byla zavedena jízda v pravém pruhu, místo levého, který se používal dosud. Doprava na silnicích byla hlídána velmi častými hlídkami a prohlídkami četníků na silnicích. Na silnicích byly poprvé umístěny ukazatele směrů pro auta. Byly vyrobeny podle předpisů německého dopravního pořádku. Byly žluté s černým velkým písmem.³⁸

Bludov si zanechal německý název obce z doby Rakouska-Uherska Blauda. Němečtí obyvatelé Bludova se stali státními občany Německé říše a českoslovenští občané Bludova se automaticky staly příslušníky Německé říše, ale ne občany, protože neměli německou krev. Z příslušnosti do Německé říše byli vyřazeni ti občané Bludova, kteří se sami a ani jejich předci do třetího pokolení nenarodili před rokem 1910 na území Sudet. Nepřijatým občanům

³⁷ SPURNÝ, F. *Bludov dříve a nyní*. Bludov 1979, str. 105-107.

³⁸ Státní okresní archiv v Šumperku, *Pamětní kniha obce Bludova od roku 1927*, str. 109-113.

Bludova byly přiděleny československými úřady jiné obce v Československu výměnou za jejich obec domovskou.³⁹

V Bludově se stejně jako ve všech obcích v Sudetech konaly dne 4. prosince 1938 volby. Volbami mělo obyvatelstvo v Sudetech odhlasovat doznání k vůdci Německé říše. Před volbami byl celý Bludov polepen žlutými plakáty, dokonce i auta byla jimi polepena. V sokolovně se konala předvolební schůze, kde byla Čechům slibována slibná budoucnost v Německé říši. Všichni zúčastnění byli vyzváni, ať volí kladně a do urny vloží lístek s ano.

Po obsazení Bludova zůstal starostou Čech Petr Zatloukal. V posledních volbách v roce 1938 byl znovu zvolen za stranu lidovou. Byl vybaven podle německého řádu značnou pravomocí i plnou odpovědností za vedení obecní správy. Starostou obce byl do začátku roku 1939. Začátkem roku 1939 bylo v Bludově vydáno nařízení, že všechny nápisy v obci musí být napsané německy nebo namalované švabachem.⁴⁰

V Bludově se stalo náboženství tak jako v celé říši záležitostí jednotlivce. Věřící si sami vydržovali kněze i kostel. Na kněžské platy přispívali všichni bludovští věřící ochotně určené peníze. Církvím bylo odebráno také vedení matrik. Oddávací úřad v Bludově, pod který spadaly obce Bludov, Chromeč a Bohutín, byl umístěn ve dvou místnostech v domě č. 149. Místnosti byly vyzdobeny červenými prapory a hákovými kříži. Před sňatkem byly nařízeny povinné zdravotní prohlídky.⁴¹

V roce 1939 byly v Bludově provedeny soupisy všech osob, národnosti, náboženství a majetku. Bludov měl v tomto roce 2924 obyvatel. Češi se kromě dvou hlásili ke své české národnosti. U všech domů bylo přibližně odhadnuto jejich stáří a z jakého materiálu jsou postaveny a jaká je jejich prodejní hodnota. U domů, které chtěli Němci zabrat, byla snížena jejich prodejní hodnota.

Češi patřící do Sudet nebyli povinni konat vojenskou službu. Avšak povinnost dostavit se k odvodu jim nebyla prominuta. K odvodu z Bludova do Šumperka muže odváděl četník Backer, kterému se tak líbil jejich zpěv, že je nutil zpívat po městských ulicích. Četník písniím nerozuměl a tak si bludovští muži mohli zpívat, co chtěli. A tak si zpívali sokolské písně. Těmto písniím však rozuměli šumperští Němci a strhla se rvačka, při které Němci dostali, to co si zasloužili. Místo vojenské služby byli Češi nasazováni do různých prací na

---

³⁹ SPURNÝ, F. *Bludov dříve a nyní*. Bludov 1979, str. 107-106.

⁴⁰ Státní okresní archiv v Šumperku, *Pamětní kniha obce Bludova od roku 1927*, str. 115-120.

⁴¹ Tamtéž, str. 137-138.

vzdálených místech. V září 1944 bylo zařazeno asi 50 bludovských mužů do oddílu na kopání krytů v Horním Slezku.⁴²

4. 4. 1 Germanizace v Bludově

Před obsazením Bludova v roce 1938 žilo v obci jen 35 Němců. Po okupaci k nim přibyli němečtí úředníci a pracovníci na bludovském nádraží, úředníci na poště, četník, někteří učitelé v mateřské a základní škole. Po okupaci v obci počet Němců vzrostl asi na 200 osob. Většina nově přistěhovalých Němců ovládala dobře český jazyk, někteří dokonale a jiní se ho snažili aspoň napodobovat.

V prvních dnech okupace se v Bludově objevil Dr. Trapl, vedoucí místní organizace NSDAP, aby vyčistil obec „od všeho nežádoucího“ a usměrnil běh obce v Sudetech.⁴³ Trapl měl zvláštní pravomoci nad všemi spolky v Bludově. Byl pověřen provedením národní čistoty v obci. Nechával si k sobě volat bývalé funkcionáře spolků, které vyslychal a tvrdil jim, že o jejich protiněmecké činnosti ví, což ale nebyla pravda.

Začátkem prosince 1938 byla v Bludově založena místní organizace politické strany National Socialistische Deutsche Arbeiter Partei. Všichni dospělí Němci se stali členy této politické strany a prvním předsedou se stal Dr. Trapl, který však nebyl pro tuto funkci dosti zralý a své místo v Bludově opustil a už se sem nikdy nevrátil. Při této politické straně fungovaly různé složky, přičemž největší činnost vyvíjela Hitlerova mládež.

Během okupace byly rozpuštěny všechny místní organizace jednotlivých politických stran. Také Tělovýchovná jednota Sokol byla rozpuštěna podle všeobecného výnosu z července 1939. Majetek Sokola byl zabaven a celý inventář i se všemi právy a povinnostmi přešel do vlastnictví obce Bludova. Sokolovna byla využívána místními školami jako tělocvična a občas se zde konaly informační schůze pro české obyvatelstvo.⁴⁴

Volby do Říšského sněmu sloužily k doplnění stávajících mandátů. V obci Bludov byly volby provedeny nedemokratickým způsobem. Výsledky voleb byly zfalšovány v německý prospěch. Čeští obyvatelé byli během voleb zastrašováni a k volbám nebylo připuštěno 190 bludovských Čechů. Ze zúčastněných hlasovalo 97 % pro Hitlera.⁴⁵

---

⁴² Státní okresní archiv v Šumperku, *Pamětní kniha obce Bludova od roku 1927*, str. 140–142.

⁴³ SPURNÝ, F. *Bludov dříve a nyní*. Bludov 1979, str. 114.

⁴⁴ Státní okresní archiv v Šumperku, *Pamětní kniha obce Bludova od roku 1927*, str. 143–144, 149–151.

⁴⁵ Köhlerová, I. *Vliv zániku německé komunity na nynější komunitu*, Diplomová práce: Praha, 2013, str. 69.

Sbor dobrovolných hasičů Bludov byl zorganizován podle vzoru německých hasičů. Členové sboru dostali nové uniformy a byli cvičeni Němci ze Šumperka. Občanská záložna Bludov a Spořitelni a záloženský spolek v Bludově byly spojeny v jedno společenstvo. Zemědělské družstvo pro vedení a zužitkování elektrické síly v Bludově bylo nuceno na valné hromadě odhlasovat ukončení družstva. Zrušen byl také potravní spolek Vzajemnost a místo něj si otevřel obchod Vojtěch Kvapil, jehož manželka byla Němka.

Začátkem roku 1940 byly rozpuštěny další spolky. Mezi tyto spolky patřili: Místní skupina válečných poškozců, Československý svaz dělnictva, Lovecký spolek Hubertus, Odbočka svazu Československé mládeže socialistické v Bludově a Místní osvětová komise.⁴⁶

Obecní, spolkové i školní knihovny byly začátkem okupace 1938 zaplombovány. Začátkem roku 1939 byly tyto knihovny odplombovány a byly podrobeny německé prohlídce. Z knihoven byla vyřazena spousta knih. Mezi nimi například i Babička od Boženy Němcové. Knihy byly z Bludova odvezeny a měly sloužit ke zhotovení nového papíru. Po prohlídce byly knihy znovu uzavřeny kromě učitelské a žákovské knihovny. V roce 1939 byla v Bludově zřízena německá knihovna.

Nejtvrdějším prostředkem germanizace bylo v Bludově vysídlování českých sedláků. Jejich vysídlováním byl zasažen kořen českého lidstva. V Bludově vysídlování sedláků probíhalo tak, že si němečtí vojáci vyhlídli statky k vysídlení a poté byl sedlákům podán „odůvodněný návrh“ Německé osídlovací společnosti. Dále došlo k odchodu dosavadního českého hospodáře a příchodu nového německého zemědělce. V Bludově bylo vysídleno 14 českých sedláků. Původní čeští majitelé hospodářství byli vyzváni, aby se ihned vystěhovali a našli si práci na různých místech u německých zaměstnavatelů.⁴⁷

4. 2 Válečná situace v Bludově v letech 1939–1945

Důsledky války se v Bludově projevíly jak po stránce hospodářské, tak i politické. Došlo k řízenému státnímu hospodářství s povinnými zemědělskými dodávkami, k lístkovému přidělovému systému pro spotřebitele, k stanovení úředních cen zboží, ke kontrole a sběru starého materiálu.

Zemědělci a majitelé půdy byli povinni dodávat státu rostlinné výrobky: žito, pšenice, ječmen, oves, řepka, brambory, seno a sláma. Ze živočišné výroby to byl hovězí a

---

⁴⁶ SPURNÝ, F. *Bludov dříve a nyní*. Bludov 1979, str. 105.

⁴⁷ Státní okresní archiv v Šumperku, *Pamětní kniha obce Bludova od roku 1927*, str. 153–157, 163–164, 168.

vepřový dobytek, kravské mléko a vejce. Majitelé lesů museli odevzdávat určitý počet dřeva.⁴⁸

Na zvláštní poukazy tzv. šatenky obyvatelé dostávali určitý počet bodů. Tyto šatenky vydával obecní úřad v Bludově. Při nákupu zboží si vždy obchodník odstříhl určitý počet bodů za dané zboží. Tyto šatenky dostávali lidé vždy na začátku roku. Pro nastávající matky a novomanžele byly vydávány zvláštní poukazy na oblečení a obuv. Lidem byly vydávány tabačenky. Tyto tabačenky byly vydávány jen kuřákům. Nekuřáci na ně neměli právo.

Odvádění co největšího množství odpadu bylo vyhlášeno za vlasteneckou povinnost každého občana Bludova. Sbíralo se všechno možné od staré tkaniny, papíru, železa až po láhve, sklo a kosti. Podle výše odpadu, výše příspěvků na různé sbírky a podle plnění zemědělských dodávek se posuzoval kladný nebo záporný postoj k Německé říši.

Občas se prováděl tzv. generální sběr. Tímto sběrem byl i postižen kostel v Bludově, kterému byly zabaveny čtyři zvony: Poledník, Marie, Cyril a Jiří. V kostele zůstal pouze malý umíráček, který vyzváněl při všech událostech, které se v obci staly.⁴⁹

Během roku byly v obci Bludov pořádány různé sbírky. Každou zimu ve prospěch vojáků a jejich rodin byla pořádána sbírka Winterhilfe. Kdo přispíval málo, tak se mu například při živnostenské kontrole naměřila za nic vysoká pořádková pokuta, rolníkovi se zvýšily dodávky nebo byl vyhnán ze svého statku. Dělník byl poslán do nebezpečné práce do Německé říše.

Stavební materiál jako byly desky, cihly, byl obyvatelům Bludova, kteří tento materiál měli na přestavbu, novostavbu nebo přístavbu, zabaven úředně bez náhrady. Opravy domů jako opravy plotu, střech a nátěry byly povolovány v obci jen výjimečně. Novostavby a přístavby domů byla zakázána úplně. Během 2. světové války nebyl v obci postaven ani jeden dům, kromě dvou domů u nádraží, vystavených železniční správou v německém stylu.

Obecní organizace v Bludově měla svého vedoucího. Každý úsek, ve který byla obec rozdělena, měla opět svého vedoucího. Velitelé úseků podléhali místnímu vedoucímu a byli odpovědní za plnění úředních nařízení v jejich úseku. Vedoucí v úsecích byli sami Češi. Jejich úkolem bylo opatřovat zatemnění osvětlených místností, přístavování hasičských prostředků na půdách a instruktáž obyvatelstva Bludova o leteckých zbraních. Čas zatemnění místností byl uveden v denním tisku a vždy v tento čas musela být dokonale všechna okna a okénka zatemněna. Dvory a jiné prostory venku nesměly být osvětleny vůbec, nebo jen malou

---

⁴⁸Státní okresní archiv v Šumperku, *Pamětní kniha obce Bludova od roku 1927*, str. 170–172.

⁴⁹Tamtéž, str. 176, 179, 180.

modrou žárovkou. Majitelům nebo nájemníkům domu bylo nařizeno mít na půdě dostatečné množství písku a vody, plácačku nebo ruční stříkačku na hašení případného požáru. Velký sklep v bývalém pivovaru byl určen za společný kryt v případě nebezpečí.⁵⁰

V obci platil přísný zákaz poslechu cizího rozhlasu. Neuposlechnutí se trestalo několikadenním vězením. Občané Bludova však tento zákaz porušovali a poslouchali vysílání z Londýna a z Moskvy. Na udání bylo vyslýcháno několik rodin z horního konce Bludova, avšak vina nebyla nikomu v obci prokázána.

V průběhu války byli v obci několikrát na krátkou dobu ubytováni němečtí vojáci. Byli ubytováni v budově nové školy a v hostinci Na Nové. Také lázně Bludov byly na nějakou dobu obsazeny vojenským oddílem. V roce 1940 byla v lázních postavena vojenská nemocnice, která zde byla až do konce okupace. Ženy z celého Německa jezdily do lázní navštívit své muže, bratry, syny a známé a zůstávaly zde nejméně dva až tři dny. Tyto ženy byly ubytovány v některých soukromých domech.

V roce 1944 byl do Bludova z bombardovaného Berlína převezen celý archiv s matrikami narozených, sezdaných a zemřelých. Archiv byl vlakem dopraven na šumperské nádraží a odtud byl nákladními auty přepraven do Bludova. Archiv byl uložen v jižním křídle žerotínského zámku. Spolu s archivem se do Bludova přestěhoval i několikačlenný úřednický tým z Berlína. Archiv v Bludově zůstal až do konce roku 1951.⁵¹

V roce 1942 a 1943 bylo přestěhováno gymnázium v Oberhausenu do bludovských lázní. Učitelé i žáci byli v lázních ubytováni a k vyučování jim sloužilo několik lázeňských místností.⁵²

4.3 Odboj v Bludově

Český rozhlas z Londýna a Moskvy povzbuzoval lid k domácímu odboji. Na obecním domě a zdi staré školy v Bludově se objevila rýmovaná hesla o prohrách německého vojska u Moskvy (1941) a Leningradu (1943). Brzy na to se po celém Bludově objevila výrazná písmena V (znamenající vítězství).

V Bludově vznikly dvě skupiny ilegální odbojové organizace. První skupina starších a druhá skupina mladších. Ze začátku okupace o sobě tyto dvě skupiny nevěděly a po poznání

---

⁵⁰ Státní okresní archiv v Šumperku, *Pamětní kniha obce Bludova od roku 1927*, str. 181–185.

⁵¹ Tamtéž, str. 186–188.

⁵² <bludov.cz. [online]. [cit. 2015-01-25]. Dostupné z: <http://www.bludov.cz/O-Bludove/Obecni-kronika/Obecni-kronika-1944.html> >.

se spojily. Vznik mladší odbojové organizace přišel ze Zábřezska koncem roku 1941 a měl název „Sdružení československých vlastenců na severní Moravě“. Z Bludova tato organizace měla 11 členů. Programem této mladší ilegální odbojové organizace bylo: vydávání ilegálního časopisu, podporovat partyzány, konat různé sbírky (např. pro rodiny politických vězňů), pomáhat s přípravami ke státnímu převratu. Organizace se řídila pokyny z ústředí, které mělo sídlo v protektorátu.⁵³

Obec Bludov se sousední vesnicí Chromeč se staly jedním z prvních středisek rozsáhlého jednotného severomoravského odboje. Později tento odboj nesl název Národní sdružení Československých vlastenců. Bludovská skupina se připravovala na ozbrojený útok proti okupantům. Ve Stonově továrně se vyráběly ruční granáty, v lese Háj u pískovny byly vykopány a upraveny bunkry pro úkryt partyzánů. Od roku 1943 se část odbojářů skrývala v těchto bunkrech. Jídlo jim bylo přinášeno z mlýnů. Nejvíce partyzány zásoboval Hynek Huf z Habermannova mlýna. Při jedné zásobovací akci koncem prosince 1943 byl četníky zadržen jeden člen odbojové skupiny, a tak došlo k prvnímu rozsáhlému zatýkání na severní Moravě. Na jaře roku 1944 následovala další vlna zatýkání, která postihla celý odboj Národního sdružení Československých vlastenců. Při tomto zatýkání se podařilo jen části bludovské skupiny uniknout gestapu do lesů.

Na jaře 1945 zaútočil partyzánský odboj se značnou silou. Partyzáni podřezali telefonní a telegrafní tyče a přestříhali dráty vedení podél silnice na Hradec Králové. V květnu 1945 přerušili vlakovou trať mezi Bludovem a Šumperkem a pokusili se o vraždu četnického velitele Braunera, ale ten při pokusu o vraždu granátem zůstal nezraněn.⁵⁴

4. 4 Osvobození obce Bludov

Již od začátku roku 1945 vnímali obyvatelé Bludova nepříznivou vojenskou situaci Německé říše. Ve směru od Šumperka přes Bludov proudily zástupy tvořené německými uprchlíky, zajatci a německými vojáky.

Vojenské operace v okolí obce Bludov začaly 6. května 1945, kdy se zde začaly shromažďovat tanky. Obyvatelé Bludova měli strach, a proto se ukrývali do sklepů svých domovů.⁵⁵ Oddíly německého generála Schörnera neuposlechly jednání o příměří a podnikaly bojový ústup přes Čechy. Jejich ústup vedl přes státní silnici přes Bludov. Nejdříve přes obec

---

⁵³ Státní okresní archiv v Šumperku, fond AO Bludov, inv. č. 15, *Pamětní kniha obce Bludova od roku 1927*, str. 190-192.

⁵⁴ SPURNÝ, F. *Bludov dříve a nyní*. Bludov 1979, str. 114-117.

⁵⁵ JANOVSÁ, V. *Proměny obce Bludova v letech 1918-1948*, bakalářská práce, Filozofická fakulta Univerzity Karlovy, Praha 2011. str. 54.

prošly skupiny anglických zajatců, poté ruských a jugoslávských. Tyto transporty v obci několikrát přenocovaly. Schornerovy oddíly se táhly přes Bludov tři dny a tři noci. Nebyla to už armáda rozdělená do různých útvarů a vedená svými veliteli. Byly to trosky, míchanice všech druhů vojska. Několikrát se stalo, že se silnice ucpala a během pochodu těchto vojáků nebylo po celé tři dny slyšet střelbu. Třetí noc se objevily zcela svěží dělostřelecké oddíly a skupina tanků s děly. Tato děla pálila celou noc od bludovské mlékárny směrem k Lesnici a Leštině.⁵⁶

Další den 8. května 1945 projížděly tanky k Šumperku, poté k Chromči a zpět a po cestě obcí na horní konec jejich děla pálila směrem k Sudkovu. Na horním konci proti této střelbě zasáhli ruští dělostřelci a německý tank zneškodnili. Boj v obci trval od rána až do druhé hodiny odpoledne, kdy byli Němci nuceni ustoupit. V tyto dvě hodiny odpoledne vstoupila do Bludova Rudá Armáda.

Celou obcí šly zástupy jásajících a radostných lidí naproti ruským vojákům. Obyvatelé Bludova vojáky vítali s ohromným nadšením. Na domy lidé vyvěsili velké množství československých praporů. Velitel ruského oddílu nahnal obyvatele do svých domovů s odůvodněním, že boje ještě neskončily. Chvilí na to se ozvala ruská dělostřelba, ale ne nad Bludovem, ale nad Šumperkem, která po půl hodině ustala a Šumperk byl také dobyt Rudou Armádou. Poslední střelba v Bludově se ozvala ještě téhož dne večer, kdy někteří bludovští obyvatelé opouštěli své domovy ze zavazadly a chtěli uniknout z bojového pásma.⁵⁷

4. 5 Bludovská škola v období okupace v letech 1938–1945

Česká obecná škola v Bludově v době okupace nebyla zrušena. Původně byla šestitřídní, ale postupem času byla rozšířena na osmitřídní. Její oficiální název byl: „2. Volksschule in Blauda mit tschechischer Unterrichtssprache.“⁵⁸ Měšťanská škola byla postupně zrušena. V dalších letech se už neotvíraly další třídy a měšťanka skončila koncem školního roku 1941/1942. Kromě obecné školy byla v Bludově ještě obecná škola německá, která měla oficiální název „1. Volksschule in Blauda.“ Obecná škola německá vznikla 15. září 1939 a byla určena pouze pro děti z německých rodin. Při svém otevření měla dvě třídy, ale

---

⁵⁶<bludov.cz. [online]. [cit. 2015-01-25]. Dostupné z: <http://www.bludov.cz/O-Bludove/Obecni-kronika/Obecni-kronika-1945-1946.html> >.

⁵⁷Státní okresní archiv v Šumperku, fond AO Bludov, inv. č. 15, *Pamětní kniha obce Bludova od roku 1927*, str. 204-205

⁵⁸Státní okresní archiv v Šumperku, fond Národní a střední škola Bludov, inv. č. 3, *Kronika Obecné školy v Bludově 1938-1951*, str. 2.

od roku 1940/1941 měla už pouze jednu třídu. Na začátku jejího působení do ní docházelo 53 dětí. Německá obecná škola fungovala do března 1945, kdy bylo její vyučování zastaveno.⁵⁹

V březnu 1939 byl po odchodu bývalého ředitele Metoděje Kubíčka jmenován novým ředitelem měšťanské a obecné školy Josef Erben, který byl vedoucím bludovské nacistické organizace.⁶⁰ Německé úřady se snažily, aby české děti navštěvovaly německé obecné školy. Úřady chtěly, aby se české děti začlenily do německé výchovy už od raného věku. Avšak tento pokus německým úřadům nevyšel. Žáci neplnili školní řád a o výuku v německé škole neměli zájem. V německé škole učili většinou sudetští Němci.⁶¹

Českým učitelům bylo přikázáno mluvit s německými učiteli pouze německy, i když čeští učitelé německy neuměli. Pro české školy byly vydány nové směrnice, které zakázaly vyučování dějepisu a od druhého ročníku se místo toho vyučovalo němčině. Školní stupnice známek se zvedla z pěti na šest stupňů. Nově byly povoleny tělesné tresty a používání českých učebnic bylo zakázáno. Zpívání české hymny bylo považováno za vlastizradu, učitelé a žáci museli zdravit německým pozdravem pozdvižením pravé ruky. Žáci, kteří vystudovali českou obecnou školu, neměli další možnost vzdělání.⁶²

---

⁵⁹ BALÍK, S. ml., BALÍK, S. st. a kol. *Bludovská škola v letech 1657-2008*. In: *Almanach ke 100 letům zřízení měšťanky (1908-2008)*. Brno: Studio Arx, 2000. str. 27.

⁶⁰ <bludov.cz. [online]. [cit. 2015-02-06]. Dostupné z <http://www.bludov.cz/O-Bludove/Pametihodnosti-obce-Bludov/Mestanska-skola.html>>.

⁶¹ JANOVSÁ, V. *Proměny obce Bludova v letech 1918-1948*, bakalářská práce, Filozofická fakulta Univerzity Karlovy, Praha 2011. s. 52.

⁶² Státní okresní archiv v Šumperku, fond Národní a střední škola Bludov, inv. č. 3, *Kronika Obecné školy v Bludově 1938 -1951*, s. 5-6.

5 Poválečné období v Bludově v letech 1945–1948

5.1 Období po osvobození Bludova v roce 1945

Do čela obce se v prvních dnech osvobození postavil revoluční národní výbor, který už začal částečně fungovat od podzimu 1944. Někteří členové výboru se již nechtěli dále zúčastnit, a tak museli být nahrazeni členy novými. V červnu 1945 byl revoluční národní výbor nahrazen místním národním výborem. Každá strana zde měla své zastoupení: 9 komunistů, 7 lidovců, 7 sociálních demokratů a 4 národní socialisté. Komunisté získali nejvíce hlasů pravděpodobně díky své aktivitě během zakládání místního národního výboru. Prvním předsedou se stal sociální demokrat Václav Blažek. Své funkce se vzdal v říjnu 1945, kvůli své zaneprázdněnosti s budováním bludovského školství. Novým předsedou se stal tesařský mistr Karel Hrycaj.⁶³

Podle Košického národního programu byla činnost a pravomoc místních národních výborů rozšířena o některé výkony státní moci. Předseda a ani členové místního národního výboru v Bludově neznali přesně svoji pravomoc a tak někdy postupovali podle svého přesvědčení. Výbor byl zatěžován různými záležitostmi, mezi které patřily: poukazy na textilii, obuv, nádobí, na dřevo na opravu domů, dále různá potvrzení o pobytu, o zaměstnání, o zachování státní a národní spolehlivosti. Někteří lidé chodili na národní výbor řešit osobní spory.

Hned po osvobození Bludova se v obci ubytovaly některé oddíly ruské armády. Ve škole se usídlil dělostřelecký oddíl, děla a koně měl na zahradě školy a mužstvo bydlelo ve třídách a v kabinetech školy. Další oddíl byl ubytován v žerotínském zámku a přilehlém parku.⁶⁴

5.1.1 Činnost spolků po roce 1945

Po osvobození obnovily činnost zrušené spolky Sokol, Orel a Svatopluk. Byla zde snaha o vybudování jednotné tělovýchovné organizace sloučením Sokola a Orla. Tento pokus o sloučení ztroskotal na rozdílných politických zájmech. V létě 1945 vznikla mládežnická

---

⁶³ JANOVSÁ, V. *Proměny obce Bludova v letech 1918-1948*, bakalářská práce, Filozofická fakulta Univerzity Karlovy, Praha 2011. s. 59.

⁶⁴ Státní okresní archiv v Šumperku, fond AO Bludov, inv. č. 15, *Pamětní kniha obce Bludova od roku 1927*, str. 213, 214, 218.

organizace Svaz české mládeže. Začátkem roku 1946 byla obnovena činnost místní knihovny, která se rychle snažila nahradit ztráty knih způsobené za okupace.⁶⁵

5.2 Období od roku 1946 do února 1948

Podle dekretů prezidenta republiky Edvarda Beneše o konfiskaci majetku Němců v Československu bylo úředním řízením prohlášeno za majetek republiky: žerotínský zámek, velkostatky Horní a Dolní dvůr, lihovar, budova hostince Na Nové, myslivna, hájovna, hostinec Na Zámečku, vodní pila. V Bludově po převratu zůstalo 125 Němců. Němci v obci mohli zůstat, protože měli k Bludovu bližší vztah. Byli to starousedlíci a někteří zde měli majetek a rodinu. V roce 1947 měla obec Bludov 598 domů a 2397 obyvatel.

Začátkem roku 1947 navrhl místní národní výbor v Šumperku místnímu národnímu výboru v Bludově, aby se rozhodl pro sloučení Bludova se Šumperkem v jednu městskou obec. Ze strany Šumperka byly Bludovu nabízeny různé výhody, avšak Bludov se nevzdal své samostatnosti obce.⁶⁶

V obci se obnovila hospodářská sféra. Na předválečnou činnost navázal Stonův podnik, který vyráběl zemědělské stroje. V březnu 1948 byl podnik znárodněn a majiteli zůstaly pouze obytné prostory. Před válkou měl podnik 12 zaměstnanců, po válce 4 zaměstnance a po znárodnění v roce 1950, kdy firma nesla název Ústředí pro mechanizaci zemědělství, měla firma 110 zaměstnanců. Vlastník lázní Zdeněk Pospíšil krátce po ukončení války znovu do provozu bludovské lázně. Během války byl v lázních místní lazaret.

Bludov měl v této době 6 obchodů se smíšeným zbožím, 2 obchody se střížným zbožím, 4 řeznické obchody, 1 obchod s psacími potřebami, dále v obci bylo 8 hostinců, 2 pekaři, správa kol a zámečnická dílna. Část těchto obchodů a živností byla po roce 1948 znárodněna a zbytek zanikl.⁶⁷

Ke konci srpna 1947 se usnesl místní národní výbor na stavbě hřiště za zámečným parkem. V tomto samém roce byla v Bludově vybudována stanice plemeníků pro chovatele hovězího a vepřového dobytka a koz v bývalé konírně Dolního dvora. V roce 1948 byla provedena úprava řečiště Moravy u bludovského mlýna. Řeka zde tvořila prudkou zatáčku a

---

⁶⁵ SPURNÝ, F. *Bludov dříve a nyní*. Bludov 1979, str. 124.

⁶⁶ Státní okresní archiv v Šumperku, fond AO Bludov, inv. č. 15, *Pamětní kniha obce Bludova od roku 1927*, str. 233, 234, 240, 241, 246.

⁶⁷ JANOVSÁ, V. *Proměny obce Bludova v letech 1918-1948*, bakalářská práce, Filozofická fakulta Univerzity Karlovy, Praha 2011. s. 71–72.

často se vylévala z koryta. Překopáním se zatáčka odstranila a řeka byla usměrněna přímo k mlýnu.⁶⁸

Významným mezníkem poválečného vývoje byly únorové události roku 1948, kdy československá republika přešla od vnějškové demokracie k totalitě. V Bludově byl 29. února ustanoven místní akční výbor Národní fronty v čele s předsedou Břetislavem Březinou. Vedení v obci převzala KSČ, do které v dubnu přešla většina členů sociální demokracie. Místní národně socialistická a lidovecká organizace pro nedostatek členů zanikly. Místní akční výbor provedl očistu v místním národním výboru, ve spolcích a dobrovolných a družstevních organizacích.⁶⁹

5.3 Bludovská škola v letech 1945–1948

Po osvobození Bludova se Rudá armáda ubytovala ve školních budovách a zahradě, a proto se nemohlo po osvobození ve škole vyučovat. Po odstěhování dělostřeleckého oddílu ze školy do jiné části obce začaly ve škole opravy. Opravy vyžadovaly velké náklady a to vyžadovalo mnoha řemeslníků. Opravy školy celkově vyšly na 10 000 Kč. Pravidelné vyučování začalo 25. června 1945, a proto musely být letní prázdniny v tomto školním roce zkráceny a vyučovalo se až do 15. července. Vyšší třídy obecné školy - šestá, sedmá a osmá - byly přeměněny na školu měšťanskou, která byla znovuotevřena. Ředitelem obecné školy se stal Václav Blažek a ředitelem měšťanské školy František Escher, který se vrátil z německého koncentračního tábora.⁷⁰

Ve školním roce 1945/1946 měla obecná škola pět tříd a dvě pobočky a navštěvovalo ji 247 žáků. V únoru 1946 odešel ředitel měšťanské školy František Escher na měšťanskou školu do Přerova a novým ředitelem měšťanky se stal Jan Šaj.⁷¹

Ve škole byl problém v tom, že budova neměla ústřední topení a po válce měla nedostatek uhlí a dřeva. V roce 1947 bylo ve třídách 4–5 stupňů a i v těchto podmínkách probíhalo vyučování. V lednu se začalo kvůli nízkým teplotám topit jen v jedné třídě a v ní se střídaly všechny ročníky. Po Novém roce 1948 bylo ústřední topení konečně vybudováno a bylo opět možno zavést pravidelné vyučování ve všech třídách. Dalším problémem byl ve

---

⁶⁸ Státní okresní archiv v Šumperku, fond AO Bludov, inv. č. 15, *Pamětní kniha obce Bludova od roku 1927*, str. 250, 251, 254.

⁶⁹ SPURNÝ, F. *Bludov dříve a nyní*. Bludov 1979, str. 125.

⁷⁰ Státní okresní archiv v Šumperku, fond Národní a střední škola Bludov, inv. č. 3, *Kronika Obecné školy v Bludově 1938 -1951*, s. 20-21.

⁷¹ Tamtéž, s. 31-34.

škole problém s tělocvičnou. Tělocvična v místní Sokolovně byla od školy hodně daleko, a to škole nevyhovovalo. Tato tělocvična zůstala školní tělocvičnou ještě dalších 48 let.⁷²

---

⁷² BALÍK, S. ml., BALÍK, S. st. a kol. *Bludovská škola v letech 1657-2008*. In: *Almanach ke 100 letům zřízení měšťanky (1908-2008)*. Brno: Studio Arx, 2000. str. 30.

6. Bludov v období socializace 1948–1968

6.1 Zavedení lidové demokracie v Bludově v letech 1948–1960

Po Vítězném únoru 1948 se v Praze ustanovila nová vláda Československé republiky, ve které měla většinu zastoupení Komunistická strana Československa. V dnešní době je tento přechod vnímán od vnějškové demokracie k totalitě a připojení k sovětskému mocenskému bloku.⁷³ Byla přijata nová ústava, bylo provedeno znárodnění a 2. pozemková reforma, byla vytvořena jednotná škola a sjednocena tělovýchova a mládežnické hnutí. Tyto události měly velký vliv na další rozvoj obce Bludov.

Na jaře 1948 došlo v Bludově ke sloučení tří tělovýchovných organizací: Sokola, Orla a Sportovního klubu v tělovýchovnou jednotu Sokol. Nejúspěšnější dobrovolnou organizací v Bludově byla Místní jednotka požární ochrany. Mezi další organizace patřila aktivní místní odbočka Svazu československého přátelství.⁷⁴

V Bludově byl 25. května 1948 ustanoven místní akční výbor národní fronty. Předsedou výboru byl zvolen Břetislav Březina. Jednání výboru bylo tajné a schůze se konaly každý týden. Vedoucí politickou stranou v obci, stejně tak jako v celém Československu, se stala Komunistická strana Československa.

Úkolem místního národního výboru bylo v Bludově zvyšování pracovní morálky, hospodářům stanovat plochy pro hospodaření, zajišťování sklizně, dále spolupracoval s bezpečnostními orgány a zabýval se kulturními záležitostmi. Místní národní výbor sídlil v prvním poschodí bludovského zámku, kde měl pro své účely zabráno 6 místností.⁷⁵

6.1.1 Hospodářské důsledky socializace v Bludově

Místní národní výbor v Bludově se dne 12. ledna 1950 rozhodl založit komunální podniky obce Bludova. Důvodem založení byla snaha rozšířit socializaci podnikání v obci. Úkolem komunálních podniků bylo obhospodařovat: pískový lom u panské školky, pískový lom pod Baštou, kamenolom v Bohutíně, výdělečnou dopravu traktorem, 6 ha polí přidělené místním národním výborem komunálním podnikům, zahradnictví u zámku a bývalá panská školka nad pískovnou, 5 místních hostinců.

⁷³ PACNER, K. *Osudové okamžiky Československa*. Praha 1997, str. 283-285.

⁷⁴ SPURNÝ, F. *Bludov dříve a nyní*. Bludov 1979, str. 125–128.

⁷⁵ Státní okresní archiv v Šumperku, fond AO Bludov, inv. č. 15, *Pamětní kniha obce Bludova od roku 1927*, str. 256, 257, 260, 269.

Vedoucím komunálních podniků byl ustanoven Ladislav Kobza, majitel zrušené pletárny v Šumperku. Kancelářské práce vykonávaly 2 úřednice v kancelářské místnosti v obecním domě, později po přestěhování místního národního výboru ve správní budově dolního dvora. Dne 1. srpna 1951 byly komunální podniky obce Bludov sloučeny s komunálními podniky města Šumperk pod vedením šumperských podniků, které převzaly všechny obory hospodaření komunálních podniků Bludova.⁷⁶

Postupně proběhla v obci i socializace bludovských živností. Většina bludovských obchodů se stala do roku 1952 součástí Severomoravského spotřebního družstva pro Šumperk a okolí.⁷⁷

6. 1. 2 Zestátnění bludovských lázní

V roce 1948 byly všechny lázně v republice znárodněny, stejně tak jako lázně Bludov. Majitelé lázní a Zdeněk Pospíšil senior, Zdeněk Pospíšil mladší a Jan Pospíšil byli ve vykonstruovaném procesu odsouzení pro velezradu úhrnem k 31 rokům vězení.⁷⁸

Od listopadu 1948 přestaly být bludovské lázně jako lázně používány a byl v nich zřízen domov řeckých dětí, které byly obětí bojů řecké občanské války. Po necelém roce byly děti přestěhovány do nedalekého Sobotína a v lázních byla zřízena ozdravovna pro děti se srdečními chorobami. Pro tyto děti zde byla možnost školní výuky, kterou obstarávali tři učitelé. Při této ozdravovně byla možnost pro lidi z nejbližšího okolí používat na lékařský předpis vanové koupele v sirmé vodě bývalých lázní.⁷⁹

6. 1. 3 Založení JZD v Bludově

Koncem září 1950 bylo založeno členy Komunistické strany Československa Jednotné zemědělské družstvo v Bludově. Ze začátku mělo 54 členů, z nichž pouze jeden člen byl výkonný zemědělec. Družstvo po jeho založení začalo obhospodařovat 49 ha půdy, byly to většinou drobné pozemky členů družstva a pozemky odevzdané družstvu obcí Bludov.

---

⁷⁶ Státní okresní archiv v Šumperku, fond AO Bludov, inv. č. 15, *Pamětní kniha obce Bludova od roku 1927*, str. 271–273.

⁷⁷ SPURNÝ, F. *Bludov dříve a nyní*. Bludov 1979, str. 132.

⁷⁸ <lazne.bludov.cz. [online]. [cit. 2015-02-05]. Dostupné z: <http://www.lazne.bludov.cz/restituce1.htm>>.

⁷⁹ Státní okresní archiv v Šumperku, fond AO Bludov, inv. č. 15, *Pamětní kniha obce Bludova od roku 1927*, str. 279.

K družstvu patřil kravín ve farském chlívě a kravín ve statku č. 36, dále k družstvu patřil vepřín. Družstvo získala do nájmu chromečský mlýn, kde mlelo obilí.⁸⁰

6. 1. 4 Kulturní život v Bludově během let 1948 – 1960

Kulturní život v obci se v tomto období soustředil nejvíce kolem místní osvětové komise, která později nesla název Osvětová beseda. V roce 1952 získala své místo v Národním domě, který byl přejmenován na Kulturní dům. V roce 1953 uspořádala 13 přednášek a 8 veřejných projevů, 1 kurs, 3 vystoupení profesionálních souborů, 1 výstavu knih, 7 divadelních představení. Největší oblibě se mezi dětmi těšilo loutkové divadlo místní organizace KSČ v hostinci Na Nové.

Největší výstava, která v Bludově proběhla v 50. letech, byla výstava kreseb, maleb a leprů malíře a ilustrátora Adolfa Kašpara u příležitosti 20. výročí jeho úmrtí v létě 1954.⁸¹ V tomto samém roce se v obci konala oslava 75. výročí založení sboru dobrovolných hasičů Bludov. V roce 1955 bylo oslaveno 10. výročí osvobození Československé republiky Rudou armádou veřejnou schůzí místního národního výboru, kde probíhal slavnostní program s živou hudbou. V červenci 1958 bylo v Bludově oslaveno 60. leté trvání tělovýchovné jednoty Sokol veřejným okresním cvičením tělovýchovných jednot.⁸²

6. 1. 5 Socializace obce v 2. polovině 60. let 20. století

Socializační snahy komunistické strany Československa se do 2. poloviny 60. let setkávaly v obci mezi zdejšími zemědělci s malým ohlasem. Většina místních zemědělců plnila povinné dodávky zemědělských výrobků, ale pro společné družstevní hospodaření neměla pochopení. Místní, okresní a krajský výbor naplánoval pro Bludov postup socializace tak, aby byla postupně provedena během let 1958 až 1960. Kontrolu nad socializací měla místní organizace KSČ. Jednotliví zemědělci byli navštěvováni v jejich domovech, poté byli svoláváni do sídla místního národního výboru a tam byli přesvědčováni o výhodách společného hospodaření v JZD.

---

⁸⁰ Státní okresní archiv v Šumperku, fond AO Bludov, inv. č. 15, *Pamětní kniha obce Bludova od roku 1927*, str. 280–281.

⁸¹ SPURNÝ, F. *Bludov dříve a nyní*. Bludov 1979, str. 134–135.

⁸² Státní okresní archiv v Šumperku, fond AO Bludov, inv. č. 15, *Pamětní kniha obce Bludova od roku 1927*, str. 428, 465, 542.

Po přesvědčování KSČ zemědělci ustoupili a vstoupili do JZD a družstvu přibýlo dalších 600 ha. Mimo družstvo zůstali pouze tři větší zemědělci, kteří do JZD nevstoupili. Celkem se do družstva k 1. lednu 1958 přihlásilo 132 nových zemědělských závodů.⁸³

6. 2 Bludov v období komunistického režimu v letech 1960–1968

Toto období znamenalo pro občany Bludova budování obce pod vesnickou organizací KSČ. Hlavním úkolem byl růst Jednotného zemědělského družstva v obci. Družstvo se postupně rozvíjelo v moderní a vysoce velkovýrobní podnik. Představa bludovské organizace KSČ byla, že obyvatelé Bludova společným úsilím promění obec v krásnou, moderní a vybavenou obec se stále se zvyšující životní úrovní obyvatel.

V roce 1960 se po pětileté činnosti rozpustil pěvecký spolek Hlahol, v roce 1963 ustala v Bludově ochotnická divadelní činnost Sokola a požárníků. Počet svazků místní knihovny rok od roku vzrůstal, ale zato ubývalo čtenářů. Rok od roku také klesala návštěvnost místního kina. Velký vliv na to měl tlak televize, v roce 1962 bylo v Bludově 318 televizorů.⁸⁴

V obci v průběhu začátku 70. let byly 2 samoobsluhy potravin, jedna byla na dolním konci kousek pod zámekem a druhá byla u kostela. Dále v obci byla prodejna mléka, mléčných výrobků a pečiva, 2 prodejny masa a masových výrobků, prodejna textilu a konfekce, knih a hraček. Nad kostel byla prodejna stavebnin a průmyslová prodejna, u kostela prodejna obuvi a u zámku drogerie. V Bludově v této době bylo 5 hostinců.

Pomník bludovského rodáka Adolfa Kašpara byl v dubnu 1962 přemístěn z nevhodného místa u státní silnice na příhodnější místo do parčíku směrem ke kostelu. V roce 1963 došlo v Bludově ke značení ulic. Tabule s názvy ulic byly na domy umístěny poslanci místního národního výboru. V obci bylo pojmenováno celkem 39 ulic včetně jedné třídy (třída Adolfa Kašpara).⁸⁵

V obci fungoval během 70. let sbor pro občanské záležitosti, který měl v evidenci nově narozené děti a 2 krát až 3 krát ročně pořádal vítání občánků, stříbrné a zlaté svatby, navštěvoval občany starší 70 let, které při narozeninách obdarovával menšími dárky. Sbor

---

⁸³ Státní okresní archiv v Šumperku, fond AO Bludov, inv. č. 15, *Pamětní kniha obce Bludova od roku 1927*, str. 525–527.

⁸⁴ SPURNÝ, F. *Bludov dříve a nyní*. Bludov 1979, str. 136–137.

⁸⁵ Státní okresní archiv v Šumperku, fond AO Bludov, inv. č. 16, *Kronika obce Bludova díl II., započatá rokem 1959*, str. 77, 81, 89–91.

organizoval menší oslavy při příležitosti přidělení občanského průkazu u žáků 9. třídy. Organizuje také rozloučení s občany při pohřbu.⁸⁶

6. 2. 1 Tělovýchova a sport v 70. letech

Tělovýchovná jednota Sokol v Bludově provozovala svoji činnost v sokolovně. V zimních měsících se cvičilo v tělocvičně v sokolovně a v letních měsících na cvičišti v cihelně. Oddíl kopané měl pro své tréninky k dispozici hřiště za parkem.

Nejlepším sportem Sokola byl oddíl kopané, jehož mužstvo se začátkem 70. let vyšplhalo na přední místa tabulky v okresním přeboru. Kromě oddílu kopané v Bludově fungoval oddíl košíkové a házené. Během celého roku se v sokolovně hrál stolní tenis.

Další činnost Sokola byla téměř nulová. Divadelní činnost v roce 1964 úplně zanikla pro nezáměr ochotníků a návštěvníků divadelních představení.⁸⁷

6. 2. 2 Výstavba koupaliště Vlčí důl a chatové osady

Na místě dnešního koupaliště býval původně Petrovický rybník, který byl v roce 1930 vypuštěn. V 50. letech vznikl nápad na vybudování přírodního koupaliště, které se začalo stavět v roce 1953 v rámci Akce Z. Koupaliště bylo otevřeno 13. července 1963 a jméno dostalo Vlčí důl po názvu jeho okolí. V následujících letech byl Vlčí důl velmi navštěvovaným místem nejen občany Bludova ale i občany z okolí. Celkem zde bylo odpracováno přes 45 000 brigádnických hodin a celková hodnota koupaliště byla přes 1 220 000 Kč.

Poloha koupaliště vybízela k výstavbě rekreační oblasti a tak v roce 1965 začala výstavba chatové osady Vlčí důl. Během dalších let postupně chat v osadě přibývalo. Chaty si zde stavěli nejen občané Bludova, ale i lidé ze Šumperka a okolí.⁸⁸

6. 3 Bludovská škola v období s 1948–1968

V roce 1948 se podle nového školního zákona změnil název obecné a měšťanské školy na národní a střední školu. Začátkem listopadu 1948 byl uzavřen provoz bludovských

---

⁸⁶ Státní okresní archiv v Šumperku, fond AO Bludov, inv. č. 16, *Kronika obce Bludova díl II., započatá rokem 1959*, str. 177–178.

⁸⁷ Tamtéž, str. 37, 105, 133.

⁸⁸ <bludov.cz. [online]. [cit. 2015-02-21]. Dostupné z: <http://www.bludov.cz/O-Bludove/Bludovske-zajimavosti/Koupaliste-a-chatova-osada-Vlci-dul.html>>.

lázní a místo nich zde byl zřízen domov pro řecké děti. Bylo zde ubytováno kolem 150 až 170 dětí. Šlo o děti řeckých komunistů, bojujících v řecké občanské válce. Dětem ve školním věku byly uvolněny dvě místnosti ve staré školní budově, kam docházely se svými učiteli. Začátkem května 1949 se řecké děti přestěhovaly do Sobotína a lázně byly opět v provozu.⁸⁹

Začátkem školního roku 1951/1952 se devítiletá škola přejmenovala na Jednotnou devítiletou školu Bludov. Od 1. září 1952 se škola znovu přejmenovala na Spojenou národní a střední školu Bludov. Učitelé mezi sebou spolupracovali stejně jako na Jednotné devítileté škole. Jediné potíže byl v nedostatku pracoven a vzdálenosti tělocvičny od školy. V létě 1953 byla zřízena pionýrská knihovna.⁹⁰ Pionýrská organizace byla ve škole založena ve školním roce 1949/1950. Tato organizace měla tehdy pouze dvacet členů. Hlavní rozkvět pionýrské organizace nastal až za funkce nového ředitele Břetislava Březiny. Pionýrská organizace měla na starosti přípravu oslav Dne armády, slavnost Únorového vítězství, oslavy 1. a 9. května, připravovala program na slavnosti Mezinárodního dne žen, atd. V roce 1964/1965 měla organizace už 366 členů, kteří byli rozděleni do 11 skupin.⁹¹

Dne 1. 9. 1953 byla spojená střední a národní škola přejmenována na Osmiletou střední školu v Bludově a jejím ředitelem se stal Břetislav Březina a jeho zástupcem Jan Stejskal. V roce 1953 vstoupil v platnost nový zákon, který sjednotil obecné a střední školy v osmiletou střední školu. Tím vznikla s připojením gymnázia jedenáctiletá střední škola. V roce 1954 byla nově otevřena Družina mládeže a v bývalé Krčmě byla otevřena stravovna, která sloužila dětem ze školy i školky. V tomto školním roce došlo také ke zkrácení povinné školní docházky.⁹²

Školní rok 1957/1958 byl rokem jubilejním. V roce 1958 uplynulo 50 let od otevření střední školy a 25 let od postavení nové školy. Oslavy probíhaly od 8. června do 23. června. Slavnosti začaly pěveckým vystoupením, na kterém bylo okolo 250 účinkujících. Dále součástí oslav bylo divadelní vystoupení, beseda učitelů a žáků, Dětská letní slavnost a výstava fotografií.⁹³

---

⁸⁹ Státní okresní archiv v Šumperku, fond Národní a střední škola Bludov, inv. č. 3, *Kronika Obecné školy v Bludově 1938-1951*, s. 61.

⁹⁰ Státní okresní archiv v Šumperku, fond Národní a střední škola Bludov, inv. č. 6, *Kronika Měšťanské školy Masarykovy v Bludově 1944-1960*, s. 172-173.

⁹¹ Státní okresní archiv v Šumperku, fond Národní a střední škola Bludov, *Kronika Devítileté střední školy v Bludově 1960-1986*, s. 64, 78.

⁹² BALÍK, S. ml., BALÍK, S. st. a kol. *Bludovská škola v letech 1657-2008*. In: *Almanach ke 100 letům zřízení měšťanky (1908-2008)*. Brno: Studio Arx, 2000. s. 34-36.

⁹³ Státní okresní archiv v Šumperku, fond Národní a střední škola Bludov, inv. č. 6, *Kronika Měšťanské školy Masarykovy v Bludově 1944-1960*, s. 313-315.

Dne 1. 9. 1953 byla spojená střední a národní škola přejmenována na Osmiletou střední školu v Bludově a jejím ředitelem se stal Břetislav Březina a jeho zástupcem Jan Stejskal. V roce 1953 vstoupil v platnost nový zákon, který sjednotil obecné a střední školy v osmiletou střední školu. A tím vznikla s připojením gymnázia jedenáctiletá střední škola. V roce 1954 byla nově otevřena Družina mládeže a v bývalé Krčmě byla otevřena stravovna, která sloužila dětem ze školy i školky. V tomto školním roce došlo také ke zkrácení povinné školní docházky.⁹⁴

Školní rok 1957/1958 byl rokem jubilejním. V roce 1958 uplynulo 50 let od otevření střední školy a 25 let od postavení nové školy. Oslavy probíhaly od 8. června do 23. června. Slavnosti začaly pěveckým vystoupením, na kterém bylo okolo 250 účinkujících. Dále součástí oslav bylo divadelní vystoupení, beseda učitelů a žáků, Dětská letní slavnost a výstava fotografií.⁹⁵

Ve školním roce 1960/1961 škola opět začala pociťovat nedostatek prostoru pro vyučování, a proto byla jedna třída, kde se vyučovalo, otevřena v Národním domě. Stará budova školy nevyhovovala po stránce hygienické, ale pro nedostatek místností se v ní přesto vyučovalo.⁹⁶ Školní jídelna se během dalších let stávala velmi důležitou součástí školy, během let počet stravujících se osob stále vzrůstal.

Ředitel školy Břetislav Březina koncem srpna 1968 dosáhl důchodového věku a byl zbaven své funkce, ale na škole zůstal ještě další tři roky jako učitel matematiky a občanské výchovy.⁹⁷

---

⁹⁴ BALÍK, S. ml., BALÍK, S. st. a kol. *Bludovská škola v letech 1657-2008*. In: *Almanach ke 100 letům zřízení měšťanky (1908-2008)*. Brno: Studio Arx, 2000. str. 34-36.

⁹⁵ Státní okresní archiv v Šumperku, fond Národní a střední škola Bludov, inv. č. 6, *Kronika Měšťanské školy Masarykovy v Bludově 1944 – 1960*, s. 313-315.

⁹⁶ Státní okresní archiv v Šumperku, fond Národní a střední škola Bludov, *Kronika Devítileté střední školy v Bludově 1960 – 1986*, s. 15-16.

⁹⁷ BALÍK, S. ml., BALÍK, S. st. a kol. *Bludovská škola v letech 1657-2008*. In: *Almanach ke 100 letům zřízení měšťanky (1908-2008)*. Brno: Studio Arx, 2000. str. 38.

7 Významné události Bludova v letech 1968–1989

7.1 Bludov v letech 1968–1975

Rok 1968 byl pro občany Československé republiky plný očekávání. V tomto roce došlo k politickému uvolnění, které trvalo do noci z 20. do 21. srpna 1968, kdy vojska Varšavské armády v čele s Rudou armádou vstoupila do Československé republiky, aby zde zastavila začínající změny ve prospěch obyvatelstva.⁹⁸

V Bludově proběhla 28. října 1968 oslava ke vzniku 50. letého výročí Československé republiky. Oslava začla ve 14 hodin u pomníku padlých, kde byla oslava výročí zahájena Československou hymnou a položením věnce k pomníkům. Odtud průvod pokračoval k pomníku Adolfa Kašpara, kde byly zasazeny dvě lípy jako stromy svobody. U pomníku byl pronesen projev předsedy národního výboru a žáci zde přednesli své recitace.

Rok 1971 znamenal velké změny v bludovském JZD. Změny měly nastat ve zlepšení řízení JZD a větším využití mechanizace. Bylo tedy navrženo, aby došlo ke sloučení JZD Bludov, JZD Sudkov a JZD Chromeč. 8. ledna 1971 byla svolána členská schůze JZD Bludov, která měla o sloučení družstev rozhodnout. Schůze v Bludově neodhlasovala sloučení všech třech družstev oproti Sudkovu a Chromči, kde bylo sloučení schváleno. V únoru se konalo nové hlasování a zde byla většina členů družstva Bludova pro sloučení. V březnu se sešla všechna tři družstva, kde společně odhlasovaly JZD Bludov, Sudkov a Chromeč jako ekonomický celek.⁹⁹

7.1.1 Politická situace v Bludově po roce 1968

Dočasné oslabení moci komunistů v ČSSR se silně odrazilo i v Bludově. V květnu 1968 vznikly organizace dvou politických stran, Československé strany lidové a Československé strany socialistické, do kterých vstoupili většinou lidé, kterým šlo o oslabení vlivu KSČ v Bludově. Před volbami do národních výborů propukla politická agitace nekomunistických stran. Pak ovšem nastalo opětovné potlačení demokratických snah. Následující léta byla opět znamením velké prokomunistické agitace, represe a potlačení svobodného projevu demokratických stran. V roce 1970 došlo k politickým zásahům proti

---

⁹⁸PACNER, K. *Osudové okamžiky Československa*, Praha: 1997, str. 356-366.

⁹⁹ Státní okresní archiv v Šumperku, fond AO Bludov, inv. č. 16, *Kronika obce Bludova díl II., započatá rokem 1959*, str. 283, 521, 522.

lidem, kteří se v roce 1968 projeví jako nekomunisticky smýšlející. Na základě tohoto tlaku byl opět politický a občanský sektor v Bludově prokomunisticky zkonsolidován.¹⁰⁰

7. 1. 2 Výstavba obce po roce 1968

V roce 1968 byla v Bludově zahájena výstavba nových rodinných domů a úprava 31 domů, kde se nejvíce stavěla přístavba domů a zřizovalo se nové sociální zařízení. O dva roky později se v obci začalo s výstavou 24 bytových jednotek, které patřily k bludovskému družstvu. V únoru 1968 bylo otevřeno zdravotní středisko, do kterého byla přestěhována ordinace místního lékaře. Zdravotní středisko bylo vybaveno moderní ordinací dospělého a dětského lékaře.

V místní pískovně občané postavili skladiště k uskladnění střeliva. Střelivo se do roku 1968 uskladňovalo ve skladě vápenky v nedalekém Bohdíkově. V roce 1969 byly po obci rozmístěny nové lavičky, které měly obec zvelebit. Na jaře téhož roku se započalo v Bludově s výstavou nového obchodního střediska Jednota, které se začalo stavět poblíž kostela. Obchodní středisko bylo slavnostně otevřeno v listopadu 1971. V obchodním středisku byl zahájen prodej masa, potravin, mléka a textilu s obuví. Kousek nad hospodou Na nové byla v roce 1970 otevřena nová čerpací stanice, která se začala stavět v minulém roce.

V roce 1970 byla v Bludově schválena stavební dokumentace přestavby železniční stanice Bludov v rámci akce „Odjezd Česká Třebová“. Jako první došlo v letech 1970 – 1971 k nahrazení ručně obsluhovaných závor plně automatizovanými závorami, dále došlo k elektrickému osvětlení stanice. V roce 1971 byla zahájena výstavba přízemní budovy. V následujícím roce byly v železniční stanici položeny nové koleje.¹⁰¹

V rámci Akce Z byla v roce 1974 v Bludově vybudována nová kanalizace ke zdravotnímu středisku, postaveny nové autobusové zastávky u školy, u sodovkárny, u lázní a v ulici 8. května. V hostinci Na Nové se v tomto roce začalo s rekonstrukcí a bylo započato s výstavbou nové mateřské školy.¹⁰²

---

¹⁰⁰ Köhlerová, I. *Vliv zániku německé komunity na nynější komunitu*, Diplomová práce: Praha, 2013, str. 83.

¹⁰¹ Státní okresní archiv v Šumperku, fond AO Bludov, inv. č. 16, *Kronika obce Bludova díl II., započatá rokem 1959*, str. 231–235, 265, 283, 290, 291, 731.

¹⁰² Státní okresní archiv v Šumperku, fond AO Bludov, inv. č. 17, *Kronika obce Bludova díl III., započatá rokem 1974*, str. 6–7.

7. 1. 3 Výstavba sodovkárny Nealko

V Bludově zahájila 15. února 1971 provoz nově vybudovaná sodovkárna. Sodovkárna byla zřízena na místě bývalé mlékárny. Při jejím otevření měla sodovkárna 49 zaměstnanců. Při zahájení provozu se denní výroba limonád pohybovala okolo 50 tisíc lahví. Zájem o sodovky se neustále zvyšoval a tím také nároky na kvalitu sodovek. V sodovkárně pracovaly většinou ženy ve dvousměnném provozu a denní výroba se pohybovala okolo 120 tisíc lahví limonád.

Největší potíže sodovkárně dělalo zajištění pitné vody pro tak velký provoz. Sodovkárna tedy musela zavést provizorní povrchové vedení vody ze studny místního národního výboru.¹⁰³

7. 1. 4 Činnost společenských organizací

Bludovští požárníci, kteří v roce 1969 oslavili 90. výročí od jejich založení, obdrželi za svou příkladnou práci v požární ochraně zlatou pamětní medaili a nejvyšší svazové vyznamenání. V roce 1972 byla v Bludově poprvé uspořádána nová soutěž požárních družstev Memoriál kpt. Františka Krejčího. Dále byla obnovena jednota mládežnického hnutí v Socialistickém svazu mládeže a jeho pionýrské organizaci. Bludovští pionýři v červnu 1973 uspořádali celookresní turistický svaz pionýrů. Během let se také rozrostla práce Sokola.

Znovu se obnovila činnost Osvětové besedy za zvýšeného zájmu bludovských občanů. Při Osvětové besedě začal pracovat dechový soubor a rytmická skupina. Znovu začala stoupat návštěvnost místního kina a vzrostl také zájem o místní knihovnu, která byla v roce 1973 rozšířena a nově vybavena. V roce 1974 bylo v knihovně uspořádáno 28 besed nad knihou a v následujícím roce 50 besed a 8 výstav.¹⁰⁴

7. 2. 6 Lázně Bludov v letech 1968–1975

Lázně nestačily svojí kapacitou uspokojit své klienty a tak na žádost ministerstva zdravotnictví vznikla přístavba balneoprovozu a došlo k rekonstrukci a modernizaci pavilonu pro dětské pacienty. Přístavbou lázně získaly 12 vanových boxů, 24 lehátkových boxů, novou ordinaci, přijímací kancelář, bufet, provozní místnost pro lázeňské maséry, uklízečky a novou prostornou halu vybavenou moderním nábytkem.

¹⁰³ Státní okresní archiv v Šumperku, fond AO Bludov, inv. č. 16, *Kronika obce Bludova díl II., započatá rokem 1959*, str. 731-732, 736-737.

¹⁰⁴ SPURNÝ, F. *Bludov dříve a nyní*. Bludov 1979, str. 138-139.

Pro zlepšení životního prostředí a čistoty ovzduší byla v roce 1971 v bludovských lázních zahájena stavba přípojky plynovodu. V roce 1972 byla postavena regulační stanice plynovodu. Plyn pro bludovské lázně byl napojen z hlavního potrubí vedeného ze směru Zábřeh – Šumperk.¹⁰⁵

V roce 1974 byla v lázních Bludov dokončena plynofikace celé léčebny. V tomto roce měly lázně 3 lékaře, 26 zdravotních pracovníků, 3 maséry, 4 pomocné zdravotní pracovníce, 6 technicko – hospodářských pracovníků a 28 dalších pracovníků. V roce 1974 lázně navštívilo 866 dětí, z toho 180 dětí obézních a 686 dětí s potížemi s ledvinami.¹⁰⁶

7. 2 Bludov v letech 1975–1980

Obec Bludov měl v roce 1975 již 2 951 obyvatel a v následujícím roce překročil počet obyvatel hranici 3 000.¹⁰⁷

V lednu 1976 se na zasedání místního národního výboru sešly tři místní národní výbory – Bludov, Chromeč a Vyšehoří k ustanovující schůzi. Na této schůzi se místní národní výbory dohodly ke sloučení obcí v jeden celek místního národního výboru. Před sloučením obcí Chromče a Vyšehoří k Bludovu předcházela jednání s občany obou vesnic. V těchto obcích byl navštíven každý občan a svým podpisem dal souhlas ke sloučení. Vznikla tedy obec s názvem Bludov, která měla tyto části: 1. Bludov, 2. Chromeč, 3. Vyšehoří. Místní národní výbor měl po sloučení 47 poslanců, z toho 27 z Bludova, 11 z Vyšehoří a 9 z Chromče.

K 100. výročí narození akademického malíře Adolfa Kašpara byla 27. prosince 1977 uspořádán slavnostní vzpomínkový večer ve velké zasedací místnosti v zámku Bludov. O životě a díle Adolfa Kašpara zde hovořil okresní školní inspektor v důchodu z Loštic Bohuslav Ošťádal, který své dětství prožil v blízkosti Kašpara. Při této příležitosti byla v zasedací místnosti v zámku instalována výstava o životě a díle Adolfa Kašpara.

V roce 1979 bylo v obci Bludov vzpomenuo na tyto hlavní události: 750 let založení obce Bludov, 100 let založení požární sboru, 50 let založení lázní Bludov.¹⁰⁸

---

¹⁰⁵ Státní okresní archiv v Šumperku, fond AO Bludov, inv. č. 16, *Kronika obce Bludova díl II., započatá rokem 1959*, str. 755.

¹⁰⁶ Státní okresní archiv v Šumperku, fond AO Bludov, inv. č. 17, *Kronika obce Bludova díl III., započatá rokem 1974*, str. 19.

¹⁰⁷ SPURNÝ, F. *Bludov dříve a nyní*. Bludov 1979, str. 146.

¹⁰⁸ Státní okresní archiv v Šumperku, fond AO Bludov, inv. č. 17, *Kronika obce Bludova díl III., započatá rokem 1974*, str. 64, 65, 92, 93, 154.

7. 2. 1 Výstavba obce Bludov

V roce 1975 se v obci ukončila výstavba nové prodejny potravin na dolním konci a na fotbalovém hřišti byla dokončena výstavba hygienického zařízení a šaten. V prosince 1976 byla ukončena rekonstrukce pohostinství Na nové a pro veřejnost nově otevřena s kapacitou 123 míst k sezení a 23 lůžek. V listopadu 1977 byla dokončena stavba mateřské školky, s jejíž stavbou se začalo v roce 1974. K mateřské školce byla v roce dokončení vybudována nadstavba bytu pro školníka a garsonky pro učitelky. Mateřská školka se skládala ze 4 tříd pro 120 dětí.

V roce 1978 byl v lázních Bludov dobudován lázeňský park v hodnotě necelých 2 milionů korun. Vybudování parku měl na starost výrobní ústav Zelina Brno. V tomto roce byla také ve všech třech částech obce věnovaná péče na údržbu zeleně, kterou měl na starosti místní národní výbor.¹⁰⁹

7. 2. 2 Občanská iniciativa koncem 80. let

V Bludově byla v 80. letech občanská iniciativa velmi rozsáhlá. Průměrně bylo v obci pořádáno okolo 20 zábav a různých veselic, 15 koncertů a 2 diskotéky. V obci fungoval sbor pro občanské záležitosti, Sokol organizoval různá cvičení a turistiku. Měl oddíl kopané, tenisu a cvičební oddíl. V Bludově fungovala myslivecké sdružení Hubertus, které se zaměřovalo na mysliveckou činnost, vykonávalo přednášky na školách a založilo kroužek mladých pionýrů a ochránců přírody a myslivosti. V obci stále fungoval hasičský spolek a místní knihovna pořádala besedy a přednášky na různá témata.¹¹⁰

7. 2. 3 50. výročí lázní Bludov

V roce 1979 obec Bludov oslavila 750. výročí obce a spolu s tímto výročí bylo oslaveno 50. výročí od založení lázní Bludov.

Lázně Bludov získaly v socialistické soutěži o vzornou léčbu 1. místo. Jako nejlepší pracovní kolektiv v rámci lázeňské organizace Jeseník byl vyhodnocen kolektiv pracovníků ambulančního oddělení lázní Bludov. V lázních pokračovala rekonstrukce bývalé prádelny na balneoprovoz s rehabilitačním bazénkem. V lázních v roce 1979 byla zřízena meteorologická stanice pro potřeby lékařského oddělení.

---

¹⁰⁹ Státní okresní archiv v Šumperku, fond AO Bludov, inv. č. 17, *Kronika obce Bludova díl III., započatá rokem 1974*, str. 42, 73, 97, 130.

¹¹⁰ Köhlerová, I. *Vliv zániku německé komunity na nynější komunitu*, Diplomová práce: Praha, 2013, str. 87-88.

V lázních byla v tomto roce schválena nadstavba nad jídelnou, čímž by se zvýšil počet lůžek v lázních asi o 21 postelí a vyřešila by se tak izolační lůžka. Přestavba by měla být dokončena v letech 1984-1985.¹¹¹

7.3 Bludov v letech 1980–1989

V osmdesátých letech se utvrzoval úzký vztah bludovských občanů k obci jako ke svému domovu. V Bludově jde o velmi čilý stavební ruch a zájem o vnější úpravu a modernizaci obce. Bludovští občané odpracovali velké množství brigádnických hodin, aby jejich obec vypadala podle jejich představ. V tomto období došlo ke značnému oživení v občanské iniciativě. V osmdesátých letech v Bludově fungoval sbor pro občanské záležitosti, který sjednocoval a prohluboval vzájemné vztahy v komunitě.¹¹²

V roce 1980 proběhlo v Bludově sčítání lidu, domů a bytů, které se uskutečnilo k 1. listopadu. Smyslem sčítání bylo získat statistická data, na jejichž základě se posuzoval stupeň společenského života a životní úrovně. V Bludově bylo napočítáno 1 270 bytů a domů a 3 853 obyvatel české národnosti, 44 slovenské, 1 polské, 1 ukrajinské, 2 maďarské, 11 německé a 2 neznámé národnosti.

V areálu koupaliště Vlčího dolu bylo v květnu 1987 otevřeno rekreační ubytování a školící zařízení drobných provozoven místního národního výboru Bludov.

7.3.1 Kultura v Bludově v 80. letech

Rok 1980 byl velmi bohatý na kulturní zážitky. V Bludově se uskutečnilo celkem 86 politicko-kulturních akcí, kterých se zúčastnilo přes 8 tisíc lidí. Kulturně společenských akcí se v tomto roce uskutečnilo 82 za účasti 17 286 občanů. Dále v tomto roce bylo společenskými organizacemi uspořádáno 15 zábav a 7 koncertů. Tyto kulturní akce byly uspořádávány pravidelně během 80 let. Mimo tyto aktivity byly v obci také uspořádávány různé kurzy a výstavy. V roce 1980 to byly výstavy: Kresby Adolfa Kašpara, Výtvarné práce žáků LŠU Šumperk a rukodělné práce, kterých se zúčastnilo přes 1 820 osob.

---

¹¹¹ Státní okresní archiv v Šumperku, fond AO Bludov, inv. č. 17, *Kronika obce Bludova díl III., započatá rokem 1974*, str. 179–180.

¹¹² Köhlerová, I. *Vliv zániku německé komunity na nynější komunitu*, Diplomová práce: Praha, 2013, str. 88.

Zájmovou činností byl v Bludově dechový soubor a recitační a pěvecký soubor základní školy. Dechová hudba účinkovala na různých setkání pro důchodce a při volbách, v letních měsících měla uspořádány koncerty na koupališti Vlčí důl.¹¹³

7. 3. 2 Podniky obce Bludov v 80. letech

V Bludově v roce 1981 vznikl nový agrochemický podnik Šumperk, který měl sídlo v Bludově. Agrochemický podnik byl postaven u nádraží Bludov a sloužil k rozmetání průmyslových a statkových hnojiv v šumperském okrese.

Sodovkárna Nealko byla v 80. letech velmi výkonnou firmou. Na začátku 80. let se v sodovkárně zvýšila výkonnost strojů a bylo tedy možno za jednu směnu vyrobit 107 tisíc limonád.¹¹⁴

7. 4 Bludovská škola v letech 1968–1989

Školní rok 1968/1969 byl zahájen ve velmi těžkých politických podmínkách vyvolaných vstupem spojeneckých vojsk na československé území. Další vývoj událostí byl charakterizován úsilím KSČ o „normalizaci“ vnitřních poměrů života a plnění dohod Moskevského protokolu.¹¹⁵

Během prázdnin a podzimních měsíců v roce 1968 byla vybudována v akci Z nová montovaná šestitřídní škola s příslušenstvím. Na nové budově bylo odpracováno přes 4 000 brigádnických hodin z řad rodičů a žáků. Do této školy byl zakoupen materiál na drátěné šatny, židle, stoly, katedry, tabule a další potřebné vybavení. V hlavní budově školy během prázdnin byla vytvořena fyzikální a chemická laboratoř. V hlavní budově školy byly vypracovány projekty na opravu elektroinstalace, sociálního zařízení, ústředního topení, výměny oken a dveří. Tyto práce byly rozvrženy do několika etap. Začátkem srpna 1969 se na nové budově začalo se stavbou komína a budováním nové kotelny. Ve staré škole naproti kostela byla nově vybudována umývárna s teplou vodou.¹¹⁶

Školní rok 1970/1971 byl významným jubilejním rokem. V roce 1971 proběhlo 50. výročí od založení Komunistické strany Československa. Složky Národní fronty v Bludově

---

¹¹³ Státní okresní archiv v Šumperku, fond AO Bludov, inv. č. 17, *Kronika obce Bludova díl III., započatá rokem 1974*, str. 202, 203, 233.

¹¹⁴ Tamtéž, str. 184, 185, 187, 404.

¹¹⁵ Státní okresní archiv v Šumperku, fond Národní a střední škola Bludov, *Kronika Devítileté střední školy v Bludově 1960–1986*, str. 131-132.

¹¹⁶ Státní okresní archiv v Šumperku, fond Národní a střední škola Bludov, *Kronika Devítileté střední školy v Bludově 1960–1986*, str. 132-133.

odpracovaly více než 12 000 brigádnických hodin. Základní škola v Javorníku vydala výzvu s názvem 50 let KSČ. Bludovská škola tuto výzvu také přijala a učitelský sbor uzavřel závazek, který obsahoval 37 bodů na výchovu v duchu komunismu. Oslavy 50. výročí KSČ se konaly na bludovské škole v květnu 1971. Škola pořádala zájezdy do Prahy na výstavu 50 let KSČ v domě U Hybernů, dále škola navštívila výstavu 50 let KSČ ve vlastivědném muzeu v Šumperku.¹¹⁷

Ministerstvo školství vyhlásilo pro školní rok 1971/1972 hlavní úkoly, jako bylo například zkvalitnění ideově výchovné práce vzdělávacího procesu a prohloubení výchovy k volbě povolání. Všichni výchovní poradci z bludovské školy se s těmito úkoly seznámili na dvoudenním semináři v srpnu 1971 v Šumperku. Ministerstvo školství vydalo Pracovní řád pro výchovné pracovníky a pro pracovníky školních jídelen. Tento nový řád byl se všemi pracovníky bludovské školy probrán na začátku prosince 1971. Všichni výchovní pracovníci složili na základě nového pracovního řádu slib na slavnostním shromážděním v Postřelmově dne 21. března 1972.¹¹⁸

K 1. září 1972 byl ředitel školy Jaroslav Mikuláš povýšen na vedoucího pedagogického oddělení odboru školství ONV v Šumperku, potom se stal okresním školním inspektorem v Šumperku. Místo ředitele bludovské školy bylo opět volné. Na místo Mikuláše nastoupil Vladislav Talášek. Ředitelem bludovské školy byl až do roku 1991 a zástupkyni mu dělala Zora Fričová. Ve školním roce 1973/1974 byla dokončena generální oprava hlavní budovy školy.¹¹⁹

Velký nárůst dětí v sedmdesátých letech pocítila i bludovská škola. V roce 1978 vzrostl počet žáků a v dalších letech se postupně zvyšoval. Bludovská škola v letech 1984/1985 a 1985/1986 měla už 22 tříd a to bylo nejvíce v historii bludovské školy, i když školní docházka trvala jen osm let. Každý ročník se dělil na třídu A, B, C. Největší počet v historii počtu žáků měla bludovská škola v roce 1986/1987, a to 667 žáků. Byl překonán i rekord v počtu žáků ze školního roku 1918/1919, kdy bludovskou školu navštěvovalo 651 dětí.¹²⁰

---

¹¹⁷ Státní okresní archiv v Šumperku, fond Národní a střední škola Bludov, *Kronika Devítileté střední školy v Bludově 1960 – 1986*, s. 135,151, 152.

¹¹⁸ Tamtéž, s. 179.

¹¹⁹ BALÍK, S. ml., BALÍK, S. st. a kol. *Bludovská škola v letech 1657-2008*. In: *Almanach ke 100 letům zřízení měšťanky (1908-2008)*. Brno: Studio Arx, 2000. str. 39.

¹²⁰ <bludov.cz. [online]. [cit. 2015-02-15]. Dostupné z <http://www.bludov.cz/O-Bludove/Pametihodnosti-obce-Bludov/Bludovska-skola/Doba-normalizacni-1968-1989.html>>.

Školní rok 1978/1980 byl ovlivněn olympijskými hrami v Moskvě, Československou spartakiádou a 110. výročím narození V. I. Lenina. Komunistická výchova se na bludovské škole objevovala ve všech oblastech. Objevovala se na besedách a různých soutěžích. Mravní výchova v roce 1983/1984 nebyla ještě na správné úrovni a neodpovídala vynaložené práci pedagogických pracovníků. Chyběly ještě některé základní návyky, např. zdravení, oslovování a slušné chování ve školní jídelně. Efektivnost vyučování se snažili pedagogičtí pracovníci pozdvihnout moderními metodami, např. didaktickými přístroji. Na školní rok 1984/1985 bylo naplánováno zvýšení funkčnosti tříd a zlepšení práce třídních učitelů. Tento rok byl obdobím přípravy na Československou spartakiádu 1985 a v tomto roce proběhla oprava fasády a pokrytí střechy staré budovy bludovské školy. Byl také schválen plán na výstavbu nové budovy školy. Během školního roku 1985/1986 byly vybudovány základy nové budovy školy a během prázdnin postaveny hlavní zdi. Během prázdnin na stavbě nové školy pomáhali žáci a odpracovalo se zde 2580 brigádnických hodin.¹²¹

Během let 1978/1989 žáci se svými učiteli navštěvovali mnoho výstav, soutěží a školních výletů. Žáci navštívili divadelní představení Severomoravského divadla v Šumperku. Ve školním roce 1986/1987 se žáci zúčastnili soutěže o Vzorného žáka a nejlepší třídu, v rámci školních výletů navštívili lázně Jeseník, Vysoké Tatry a jižní Moravu. V letech 1987/1988 se začalo s výstavbou nového pavilonu školy, který se stavěl v Akci Z a k dokončení budovy mělo dojít v roce 1989.

Bludovská škola měla družbu se základní školou J. Hagary z Novák, se kterou si během školního roku dopisovala a v květnu 1988 navštívili pionýři z Novák bludovskou školu. Školy si mezi sebou vyměnily zkušenosti ze školní praxe a pionýři se mezi sebou utkali v různých sportovních disciplínách.¹²²

V dubnu 1989 byl slavnostně otevřen nový pavilon druhého stupně bludovské školy. Budova byla vybavena moderní technikou, její vybavení bylo nejlepší v okrese. Žáci z prvního stupně se přestěhovali ze staré školy do hlavní budovy a stará budova začala sloužit pro účely školní družiny. Učitelé a žáci se podíleli na úklidu nového pavilonu, úpravě tříd a okolí budovy a přestěhování věcí do nové budovy.¹²³

---

¹²¹ Státní okresní archiv v Šumperku, fond Národní a střední škola Bludov, *Kronika Devítileté střední školy v Bludově 1960 – 1986*, s. 247, 353, 369, 397-398.

¹²² *Kronika Základní školy v Bludově 1986-2002*, s. 16, 17, 37, 41, 70. (uloženo na Základní škole Karla st. ze Žerotína Bludov)

¹²³ *Tamtéž*, s. 72-73

V období let 1978/1989 navštěvovalo nepovinnou výuku náboženství v bludovské škole jen malé procento žáků. Nejvíce žáků chodilo do náboženství ve školním roce 1979/1980 a to bylo 10,3 % a naopak nejméně ve školním roce 1984/1985 a 1985/1986 a to 6,7% žáků. Bylo to dáno hlavně tím, že náboženství mohli navštěvovat pouze žáci druhé až sedmé třídy.¹²⁴

---

¹²⁴ BALÍK, S. ml., BALÍK, S. st. a kol. *Bludovská škola v letech 1657-2008*. In: *Almanach ke 100 letům zřízení měšťanky (1908-2008)*. Brno: Studio Arx, 2000. str. 43-44.

8 Bludov v letech 1989 až po současnost

8. 1 Bludov po pádu komunistického režimu v letech 1989 až 1995

V Československu došlo k revolučním změnám v období od 17. listopadu do 29. prosince 1989, které vedly k pádu komunistického režimu a vzniku demokracie.

Občané Bludova mohli v prvních svobodných volbách 23. března 1990 do obecního zastupitelstva svobodně volit své zástupce. V Bludově byly politické strany složeny z Koalice (ČSL, ČSN, SZ, OF), KSČ a Politické hnutí JZD. Nejvíce hlasů získala do obecního zastupitelstva Koalice (13 členů), poté KSČ (4 členové) a nejméně Politické hnutí JZD (1 člen). Voleb se zúčastnilo 82,6 % voličů.¹²⁵

Na základě usnesení plenárního zasedání ONV Šumperk ze dne 6. srpna 1990 se od obce Bludov oddělila obec Chromeč. Obec Bludov od listopadu 1990 tvořila katastrální území obce Bludov a katastrální území obce Vyšehoří.

V srpnu 1991 byla v Bludově obnovena policejní stanice, která byla umístěna v prvním patře severní věže na zámku v Bludov. Úkolem policistů bylo sledování kriminality a vandalství, které nastaly po pádu komunistického režimu.¹²⁶

8. 1. 1 Kultura v obci Bludov na začátku 90. let

Na jaře roku 1991 vznikl v Bludově smíšený pěvecký sbor Canzonetta. Sbor měl 17 členů a byl zaměřen na renesanční a barokní hudbu. Sbor uspořádával své koncerty nejen v kostele a zámku v Bludově, ale i ve Štítech a v Bruntále.

Téhož roku v lednu započala obecní rada vydávat místní časopis Bludovan. Cílem bylo přinášet pravidelné informace o dění v obci, o obecním úřadě, kultuře a sportu.

Na začátku listopadu 1992 proběhly v Bludově Žerotínské oslavy, které byly uspořádány k příležitosti 150. výročí přenesení ostatků Karla st. ze Žerotína a dalších členů jeho rodu z Brandýse nad Orlicí do rodinné hrobky v Bludově. Garantem oslav byl obecní úřad, nadace Karla st. ze Žerotína a Sbor pro občanské záležitosti. Slavnost trvala čtyři dny od čtvrtka do neděle. Ve čtvrtek byla slavnost zahájen přednáškou o moravské větvi Žerotínů, v pátek se uskutečnilo divadelní představení Naši furianti. V sobotu byla k této příležitosti

---

¹²⁵ Státní okresní archiv v Šumperku, fond AO Bludov, inv. č. 18, *Kronika obce Bludova díl III., započatá rokem 1987*, str. 62, 63.

¹²⁶ Státní okresní archiv v Šumperku, fond AO Bludov, *Kronika obce Bludova kniha č. 5*, str. 5, 16, 17.

otevřena výstava k historii Bludova a po poté vystoupil dětský sbor. Oslavy byly zakončeny v neděli bohoslužbou v kostele a přenesením ostatků Žerotínů do hrobky. V tento den byla hrobka otevřena veřejnosti.¹²⁷

8. 1. 2 Hospodářství v obci Bludov po roce 1989

Bludov byl do roku 1989 obcí převážně zemědělsko-průmyslovou. Po roce 1989 v obci došlo k rozvoji lázeňství a lepší vybavenosti a rozvoji obce. V Bludově pracovalo několik soukromých zemědělců ve výrobě živočišné i rostlinné, lesnictví a rybolovu. V obci pracovalo nejvíce obyvatel v oblasti průmyslu.

Po roce 1989 se obec i nadále udržovala významnou složku hospodářství, kterou je zemědělství. V obci fungovalo družstvo Bludovská, a. s., které vzniklo místo JZD po roce 1989. Z průmyslových podniků, které v Bludově před rokem 1989 a stále fungují, byly lázně a pískový lom. Po roce 1989 byla zrušena sodovkárna Nealko a zanikl Agrochemický podnik. V obci byla jediným velkým průmyslovým podnikem Agrega, která byla největší opravnou startérů a vstřikovacích čerpadel v České republice. S novým režimem vznikly v obci nové obchody, provozovny a řemeslné živnosti.¹²⁸

8. 2 Události v obci Bludov v letech 1995 až po současnost

V tomto období probíhala v Bludově rekonstrukce obce. Došlo k úpravám kanalizace, plynofikace, chodníků, opravě ulic. Proběhla oprava zámeckého rybníka, ve kterém byly vyžděny břehy z kamenů, zřízen nový přítok vody z potrubí. Byla vybudována nová telefonická ústředna Telecom a. s., došlo v tomto období k opravě památek (socha sv. Trojice, oprava Žerotínské hrobky).

V květnu 1995 proběhly v Bludově oslavy 50. výročí osvobození od fašismu. Slavnosti probíhaly od čtvrtka 4. května do pondělí 8. května. V rámci oslav proběhl na bludovském zámku koncert žákovské akademie, přednáška Historie válečných let na Šumpersku, Zábřežsku a v Bludově, slavnostně byly u pomníku padlých položeny věnce a proběhl zde ohňostroj.

V únoru 1997 byla v Bludově založena společnost s.r.o. Obecní lesy Bludov. Tento správní subjekt vznikl z Hospodářského střediska obce Bludov. Majitelem se stala obec

---

¹²⁷ Státní okresní archiv v Šumperku, fond AO Bludov, *Kronika obce Bludova kniha č. 5*, str. 16, 18, 62, 63.

¹²⁸ Köhlerová, I. *Vliv zániku německé komunity na nynější komunitu*, Diplomová práce: Praha, 2013, str. 91–93.

Bludov a zaměstnávala ve společnosti 15 zaměstnanců. Společnost byla rozdělena na střediska: středisko údržby veřejné zeleně, lesního hospodářství, zahradnictví a lesní školku. Společnost se také starala o les obce Bludov.

Začátek července 1997 byl pro Bludov kritický. V obci nastaly povodně. Po několikadenním dešti se rozlila řeka Morava, která zatopila celé údolí a protrhla hráz u Chromče. Bludov byl ze všech stran odříznut a dalo se do něj dostat jen ze Šumperka. Bludov povodně přežil bez větších škod na majetku, ale vznikly škody na zemědělské půdě.¹²⁹

Regionální rozvoj, úsek kultury okresního úřadu Šumperk vydal dne 16. února 1998 Vyhlášení ochranného pásma souboru lidových památek v Bludově. V této oblasti jsou zastoupeny zděné statky, roubené chalupy.

Kostel sv. Jiří získal v roce 1999 nové zvony. Akce na obměnu nových zvonů započala již v roce 1997, kdy byli bludovští občané v časopise Bludovit vyzváni o příspěvek na nové zvony. V roce 1999 bylo vybráno 300 000 Kč a za tyto peníze již mohly být zvony pořízeny. Kostel sv. Jiří má dnes tři zvony a jeden umíráček.¹³⁰

Po roce 2000 se Bludov začal postupně rekonstruovat. Nejdříve se začaly opravovat důležité budovy obce, mezi které patří radnice, kulturní dům, nová budova základní školy. Došlo k celkové úpravě obce, postavily se nové autobusové zastávky, upravilo se okolí silnic, kde vznikly malé travnaté ostrůvky. V posledních letech se obec začala věnovat renovaci pozemních komunikací. Opravila se hlavní třída Adolfa Kašpara, která prochází centrem obce.

V současné době se staví v obci Pradědovo muzeum, které je projektem venkovské usedlosti. V muzeu bude vybudována zábavná část s expozicemi Jeseníků. Muzeum by mělo být pro veřejnost otevřeno v roce 2016. Na nejvyšším kopci Na Brusné v Bludově začala v roce 2014 výstavba vyhlídkové věže, z které bude výhled na Bludov a široké okolí.

8. 2. 1 Otevření rozhledny na Háji

Po 43 letech byla v roce 1996 znovu postavena rozhledna na nejvyšším kopci v okolí Bludova – na Háji. První rozhledna na Háji byla postavena v roce 1934. Rozhledna o 19 let později shořela. Rozhledna byla slavnostně otevřena 28. září šumperským starostou Ing. Petrem Krilem.

---

¹²⁹ Státní okresní archiv v Šumperku, fond AO Bludov, *Kronika obce Bludova kniha č. 5*, str. 150, 155, 169, 218, 219, 221.

¹³⁰ Tamtéž, str. 255, 256, 336.

Rozhledna byla postavena z prostředků sdružení Eurotelu obcí Bludov, Ruda nad Moravou a městem Šumperk. Rozhledna je kromě základů celá ze dřeva a měří 17 metrů a má 133 schodů. Při konečném majetkovém vyrovnání se obec Ruda nad Moravou svého majetkového podílu vzdala. Obec Bludov přispěla 150 000 Kč a získala majetkový podíl čtyř setin.¹³¹

8. 2. 2 Penzion v Habermannově vile

V březnu 1997 byla dokončena oprava bývalé Habermannovi vily čp. 403 a byl zde otevřen penzion. Vilu koupil v roce 1991 od obce Bludov Otto Boser. Jedná se o secesní vilku, kterou postavil majitel přilehlého mlýna, mlynář Habermann v roce 1920. Z původního interiéru zůstala zachována vstupní hala s dřevěným schodištěm a obnovenými stropními malbami. Ve sklepení vily je restaurace.¹³²

Habermann žil se svoji rodinou v prvorepublikovém Československu a byl Němec. Mluvil perfektně česky, se svými českými sousedy vycházel velmi dobře, s některými se kamarádil. Během války pomáhal Čechům (např. jim nechával pomlít obilí). Po válce záhadně zmizel a jeho žena s dcerami byla odsunuta zpět do Německa.

V roce 2001 vyšla na toto téma kniha Habermannův mlýn od Josefa Urbana, který ve své knize vypráví o osudech Habermanna a jeho rodiny. V roce 2010 byl příběh Habermanna zfilmován režisérem Jurajem Herzem.

8. 2. 3 Dochovaná tradice lidové kultury v Bludově

Mnohé obyčejové tradice prováděné na počátku 19. století zanikly již před rokem 1918, avšak některé se dochovaly do dnes. Významnou tradicí, která se koná i v dnešní době je každoroční konání poutě ke Kostelíčku Božího Těla v lesích nad Bludovem v neděli po svátku Těla a Krve Páně. Ke Kostelíčku se také každoročně koná pouť ke svátku sv. Rozálie. V Bludově se také koná pouť ke sv. Jiří a hody k 21. říjnu. Mezi další lidové tradice patří zvyky o Velikonocích, kdy na Zelený čtvrtek a Velký pátek chodí po Bludově klapači a ohlašují mši svatou. Na Bílou sobotu chodí klapači vyklapávat dům od domu a prosí o peníze za jejich klapání. O Velikonocích chodí muži s pomlázkami vymrskat ženy, které v obci

---

¹³¹ Státní okresní archiv v Šumperku, fond AO Bludov, *Kronika obce Bludova kniha č. 5*, str. 193-194.

¹³² Státní okresní archiv v Šumperku, fond AO Bludov, *Kronika obce Bludova kniha č. 5*, str. 219.

bydlí. Z tradic vzniklých po roce 1918 se v obci dodržuje kladení věnců u pomníku padlých v první světové válce a obětem nacismu.¹³³

8. 3 Bludovská škola v letech od roku 1989 do konce 20. století

Školní rok 1989/1990 lze nazvat tím rokem, který od základů změnil systém československého vzdělávání. 8. září 1990 byla v Praze v Paláci kultury zahájena celostátní konference učitelů. Na této konferenci se probírala oslabená autorita školy na veřejnosti, nefungující spolupráce školy a rodiny, narušená mravní výchova, nedostatečné materiálně technické a ekonomické vybavení škol.

Na bludovské škole došlo také k několika změnám. Byla zrušena výuka ruského jazyka a nahradila ji výuka jazyka anglického a německého. V prvním pololetí školního roku 1989/1990 nebyly klasifikovány školní předměty dějepis a občanská výchova. Už se zde nevyučovalo komunistické výchově a místo ní se žáci seznamovali s dějepřavou a biblí. Dále se na bludovské škole změnilo společenské oslovování na pan a paní a ve vzájemném styku na kolego.¹³⁴

Vedoucí školského úřadu v Šumperku odvolal k 30. červnu 1991 všechny ředitele základních škol, kteří byli řediteli před listopadem 1989. O nové místo ředitele se na bludovské škole ucházel Petr Pešák, který byl dosavadní zástupce ředitele školy a Michaela Faltysová, která byla učitelkou na bludovské škole. V konkursu na ředitele školy byla komisi doporučena Michaela Faltysová, která byla v červnu 1991 potvrzena do funkce ředitele základní školy Bludov. Nová ředitelka si jako svého zástupce zvolila Jana Janků.

Školní rok 1992/1993 na bludovské škole probíhal v rušné společenské atmosféře, po 75 letech zanikla Československá republika a učitele zajímal stav školství. V tomto školním roce byl předložen program na přeměnu školství, který pocházel z programového prohlášení vlády České republiky. O proměně školství se diskutovalo i na bludovské základní škole. Hlavními body programu transformace vzdělávací soustavy bylo: srovnání se zahraničím, transformace školství, zásady vzdělávací politiky a kvalita vzdělávání.¹³⁵ Od školního roku 1992/1993 se opět obnovila školní docházka na devět let. Tato devátá třída byla dobrovolná a

---

¹³³ Köhlerová, I. *Vliv zániku německé komunity na nynější komunitu*, Diplomová práce: Praha, 2013, str. 97.

¹³⁴ *Kronika Základní školy v Bludově 1986-2002*, s. 84, 92-93. (uloženo na Základní škole Karla st. ze Žerotína Bludov)

¹³⁵ *Kronika Základní školy v Bludově 1986-2002*, s. 113, 150. (uloženo na Základní škole Karla st. ze Žerotína Bludov)

chodili do ní žáci, kteří se nedostali na střední školu. Bludovští žáci devátých tříd museli do školy dojíždět do Šumperka na 1. Základní školu.¹³⁶

Již od nástupu nové ředitelky do funkce, měla většina učitelů s vedením školy problém ve vzájemném nepochopení a direktivním přístupu. Dne 24. října 1994 našlo třináct pedagogických pracovníků bludovské základní školy odvahu a požádali Obecní úřad o změnu vedení. Vedení Školského úřadu v Šumperku žádosti vyhovělo a po pečlivém uvážení dne 8. listopadu 1994 Michaelu Faltysovou odvolalo z její dosavadní funkce ředitele bludovské školy. Odvolána byla také zástupkyně ředitele Jana Janků. Vedení Školského úřadu pověřilo vedením školy Petra Pešáka, který si za svého zástupce zvolil Jindřicha Blaťáka. Petr Pešák nastoupil do své funkce dne 3. ledna 1995. V květnu 1995 byl vyřešen prozatímní stav ve vedení bludovské základní školy. Dne 24. května proběhlo konkurzní řízení a do funkce ředitele bludovské školy byl jmenován Petr Pešák, s jehož nástupem skončily problémy mezi vedením základní školy a pedagogickými pracovníky.¹³⁷

Obecní zastupitelstvo udělilo ve školním roce 1995/1996 nový název školy „Základní škola Karla Staršího ze Žerotína“. Tímto novým názvem se bludovská škola hlásí k jednomu z nejvýznamnějších Moravanů, který byl pohřben v žerotínské hrobce v Bludově.

Dne 14. června 1996 byla konečně slavnostně otevřena sportovní přístavba školy. Slavnostního otevření sportovní přístavby se zúčastnil starosta Bludova a Šumperka a mnoho dalších významných hostů. Bludovská škola měla k dispozici ojedinelý sportovní areál. Žáci, ale i veřejnost měla k dispozici dvě tělocvičny. Menší tělocvična byla určena pro cvičení menších dětí a gymnastiku a větší tělocvična byla zařízena víceúčelově. Ve sportovním areálu byla zřízena nová moderní jídelna pro žáky základní školy Bludov a pro veřejnost.

V září 1998 oslavila bludovská škola 90 let od založení měšťanské školy v Bludově. Součástí oslav byly sportovní soutěže žáků, Den otevřených dveří školy pro veřejnost, setkání bývalých zaměstnanců školy s učiteli a beseda o historii školy. Od školního roku 1998/1999 jsou první až pátá třída umístěny v hlavní budově bludovské základní školy a třídy druhého stupně jsou umístěny v nové budově.¹³⁸

---

¹³⁶ BALÍK, S. ml., BALÍK, S. st. a kol. *Bludovská škola v letech 1657-2008*. In: *Almanach ke 100 letům zřízení měšťanky (1908-2008)*. Brno: Studio Arx, 2000. str. 46.

¹³⁷ *Kronika Základní školy v Bludově 1986-2002*, s. 182-183. (uloženo na Základní škole Karla st. ze Žerotína Bludov)

¹³⁸ Tamtéž, str. 196-197, 200, 222-223, 286, 289.

9 Významní bludovští rodáci

9.1 Adolf Kašpar

Malíř Adolf Kašpar je zřejmě nejznámějším bludovským rodákem. Narodil se 27. prosince 1877 v Bludově. Jeho otec vlastnil a provozoval kupecký krám. Krám však vyhořel a tak byli Kašparovi nuceni se v roce 1888 přestěhovat do Olomouce. V Olomouci vychodil německou měšťanku, potom nižší české gymnázium a německý učitelský ústav. Před maturitou zemřela Kašparova matka a následně jeho otec. Na studia mu přispíval jeho bratr a sám si vydělával hodinami kreslení, které dával dětem. Na učitelském ústavu upozornil na svůj malířský talent.¹³⁹ Ještě jako žák Akademie, kde navštěvoval speciálku Maxe Pirnera, se stal Kašpar známým ilustrátorem.

V roce 1901 byl Adolf Kašpar, student I. ročníku akademie, doporučen H. Schweigerem Janu Vilémovi, představiteli České grafické společnosti Unie. Cílem Unie bylo vydat ve výpravné verzi Babičku od Boženy Němcové. První ilustrace Babičky, jejich autorem byl Adolf Kašpar, byly velmi zdařilé. Celý soubor ilustrací vyšel v Unii v roce 1903. V roce 1905 vychází v Ottově nakladatelství Jiráskova Filozofická historie s Kašparovými ilustracemi.

V roce 1907 se Kašpar oženil s Jitkou Řepkovou, se kterou se v roce 1911 společně ido Loštic.¹⁴⁰ Loštice ovlivnily Kašparovu další ilustrační tvorbu. Zde vznikla většina ilustrací k Jiráskovým knihám: k F. L. Věkovi, Temnu, kronice U nás a k Bratrstvu, k Raisovým Zapadlým vlastencům, Západu a dvoudílnému románu O ztraceném ševci, k Němcové Pohorské vesnici a k mnoha dalším dílům české a světové literatury.

Adolf Kašpar nezapomněl na rodný Bludov. V roce 1926 byl pozván zdejším starostou, přítelem a spolužákem Dr. Janem Březinou, aby ilustroval připravované Paměti obce Bludova. V létě 1926 do Bludova přijel a nakreslil pro Paměti 7 kreseb a 1 akvarel. Do Bludova se pak ještě vracel několikrát, naposledy to bylo v roce 1931. Poslední roky svého života trávil v letních měsících ve valašské vesnici Rusavě. Kašpar podnikal během léta spoustu studijních cest. Jedna z těchto cest mu byla osudná, když ho 28. června 1934 poblíž Železné Rudy zastihla smrt.¹⁴¹

---

¹³⁹ BALÍK, S. ml., BALÍK, S. st. a kol. *Bludovská škola v letech 1657-2008*. In: *Almanach ke 100 letům zřízení měšťanky (1908-2008)*. Brno: Studio Arx, 2000. str. 107.

¹⁴⁰ RŮŽIČKA, J. *Adolf Kašpar, český ilustrátor a grafik*. In: *Železnorudný zpravodaj č. 6*. Plzeň: 2009. str. 14.

¹⁴¹ SPURNÝ, F. *Bludov dříve a nyní*. Bludov 1979, str. 150.

9. 2 Dr. Jan Březina

Březina se narodil 23. října 1877 v Bludově čp. 162 jako třetí dítě Františka a Anny Březinových. Do páté třídy navštěvoval bludovskou obecnou školu a poté odešel do Šumperka na německé gymnázium. Po gymnáziu vystudoval v Praze Karlovu Univerzitu, kde byl v roce 1909 promován na doktora filozofie. Do roku 1918 působil jako středoškolský profesor v Olomouci, Přerově a Prostějově. Po roce 1918 Březina odchází do Prahy, kde na střední škole učil fyziku a matematiku. Učil až do roku 1938, kdy odešel do penze.¹⁴²

V Praze ve 30. letech patřil Březina k stálým členům družné společnosti tzv. Čtvrteničků, kroužku literárního historika prof. Jana Voborníka. Po roce 1938 zůstala Praha místem Březinova odpočinku, i když k severní Moravě si zachovával stále láskyplný vztah a každoročně ji navštěvoval. Rodnému kraji věnoval své celoživotní vlastivědné dílo, nepostradatelný zdroj informací o severní Moravě a její minulosti.

Jan Březina jako vynikající znalec severní Moravy se osvědčil v mnoha drobných příspěvcích v regionálním tisku, nejvíce v zábřežském Moravském severu. Největší význam má až několik jeho obsáhlých vlastivědných monografií. Patří mezi ně Paměti obce Bludova z roku 1927. Po vydání Pamětí se Březina zhostil úkolu zpracovat i vlastivědu celého šumperského okresu. Za tři roky vydal Březina část sebraného a utříděného materiálu ve vlastivědné studii Politický okres šumperský. V roce 1932 vyšlo jeho průkopnické dílo Šumperský okres, staroměstský okres, vízmberský okres. Březina se na žádost profesora Jursy pokusil sepsat vlastivědu Zábřeha. Vydání připravovaného svazku však zabránila válka. Až po letech se Březinům rukopis stal základem prvního dílu nové Vlastivědy šumperského okresu. Vydání, které do tisku připravil dr. František Spurný, se však Jan Březina už nedočkál. Zemřel v 85 letech 21. září 1962 v Praze.¹⁴³

9. 3 Zdeněk Pospíšil

Zdeněk Pospíšil, zakladatel bludovských lázní, se narodil 20. července 1903 v Bludově ve správcovském domku u zámku. Jeho otec byl správce Žerotínova velkostatku a matka bludovská učitelka. V roce 1910 nastoupil na bludovskou obecnou školu, kde byl jedním z premiantů třídy.

---

¹⁴² <bludov.cz. [online]. [cit. 2015-03-28]. Dostupné z: <http://www.bludov.cz/O-Bludove/Vyznamni-rodaci-a-osobnosti-obce/Jan-Brezina.html>.

¹⁴³ FILIP, Z. *Učitelké portréty*. Olomouc: Univerzita Palackého, 1996. str. 43–44.

Jeho otec v roce 1924 koupil tzv. zbytkový velkostatek v Bludově a Chromči. Tento statek koupil pro svého syna Zdeňka. Ke statku patřily také pozemky v místech dnešních lázní. Zdeněk Pospíšil přišel s nápadem postavit zde lázně. Založil jedny z nejmladších lázní v České republice. Voda byla charakteristická jako sirná teplice s teplotou 21, 8 °C. Voda byla vhodná ke koupelím k léčbě revmatických chorob, zánětů v okolí rodidel a kožních zánětů. Dále byla vhodná ke kloktání a inhalaci při zánětech dýchacích cest.

20. července 1929 byly otevřeny bludovské lázně. Jako první byl vybudován krytý bazén a vany v dřevěných kabinách. V roce 1931 byla postavena první velká lázeňská budova a od roku 1935 byl provoz lázní celoroční.¹⁴⁴

V roce 1938 byl do lázní dosažen německý správce a vznikla zde ozdravovna německé sociální péče. V roce 1943 se lázně změnilly na vojenský lazaret. Na sklonku války se Pospíšil zapojil do odboje a stal se předsedou ilegálního šumperského okresního národního výboru. 25 června byl v lázních obnoven lázeňský provoz.

Po únoru 1948 bylo v celé Československu lázeňství znárodněno. Pospíšila ve funkci ředitele vystřídal jeho šofér František Riedl. V roce 1954 byl Pospíšil zatčen a 8. ledna 1955 spolu s dalšími lidmi byl odsouzen k 25 letům odnětí svobody. Soud mu jako údajnému vedoucímu protistátní spiklenecké skupiny, kladl za vinu, že připravovali násilný převrat, teroristické akce a v roce 1948 chystali odchod prezidenta Beneše do zahraničí.

Pospíšil si ve vězení odseděl 11 let a byl propuštěn jako jeden z posledních politických vězňů na amnestii v roce 1966. Po propuštění z vězení se odstěhoval do Darkova. Zemřel 5. srpna 1979 v Liptáni. Jeho ostatky po zpopelnění byly uloženy na hřbitově v Chromči.¹⁴⁵

9. 4 Plk. gšt. Karel Hlásný

Bludovský rodák Karel Hlásný se narodil 22. října 1911. Školu začal navštěvovat v roce 1917 v Bludově, poté navštěvoval reálku v Šumperku, kterou ukončil v roce 1929. V roce 1934 absolvoval Vojenskou akademii pro důstojníky dělostřelectva v Hranicích.

Začátkem prosince 1939 uprchl Hlásný do zahraničí a připojil se k Československé armádě ve Francii, kde byl velitelem dělostřelecké baterie. Po kapitulaci Francie, byly jeho

---

¹⁴⁴ BALÍK, S. ml., BALÍK, S. st. a kol. *Bludovská škola v letech 1657-2008*. In: *Almanach ke 100 letům zřízení měšťanky (1908-2008)*. Brno: Studio Arx, 2000. str. 112–113.

¹⁴⁵ <bludov.cz. [online]. [cit. 2015-03-28]. Dostupné z: <http://www.bludov.cz/O-Bludove/Vyznamni-rodaci-a-osobnosti-obce/Zdenek-Pospisil.html>>.

jednotky evakuovány do Anglie, kde se 7. července 1940 vylodily. V Anglii byl Hlásný příslušníkem československé obrněné brigády. Po ukončení náletů na Anglie absolvoval Polskou válečnou školu s paradesantním výcvikem. Potom byl převelen do SSSR, kde v roce 1944 byl náčelníkem operačního oddělení 2. československé paradesantní brigády.¹⁴⁶ Po vojenské porážce Slovenského národního povstání a po ústupu do Nízkých Tater, byl 30. listopadu 1944 Hlásný u Horní Lehoty těžce raněn a až do osvobození byl ilegálně léčen pod cizím jménem v nemocnici obsazené Němci.

Za aktivní účast ve 2. světové válce byl vyznamenán prezidentem E. Benešem, Československým válečným křížem 1939, medailí Za chrabrost a medailí Za zásluhy I. Stupně. Prostřednictvím Slovenské národní rady byl vyznamenán Řádem SNP I. třídy a ministerstvem národní obrany ČSR.

Po válce v roce 1946 absolvoval Válečnou školu generálního štábu v Praze, ve funkci náčelníka štábu. Po únoru 1948 byl degradován na velitele praporu v Karlových Varech, později v Bruntále, odkud Hlásný v listopadu 1948 emigroval do SRN. V prosinci 1949 odjel do Austrálie, kam dorazil na konci ledna 1950. V Austrálii pracoval jako dělník a později jako úředník v Adelaide. V srpnu 1952 odletěl do Honolulu, kde byl přijat jako permanentní rezident Spojených států. Od roku 1952 do roku 1979 byl zaměstnán jako instruktor pro cizí jazyky ve Vojenské jazykové akademii v Pentagonu v USA, kde také 20. listopadu 1982 zemřel a byl pohřben. V dubnu 1991 byl rehabilitován a in memoriam povýšen do hodnosti plukovník.¹⁴⁷

---

¹⁴⁶ HLÁSNÝ, J. *Podplukovník gšt. Karel Hlásný z Bludova se po celý život choval jako generál*. Bludov: 2005. str. 3 -6.

¹⁴⁷ <infosumperk.cz. [online]. [cit. 2015-03-29]. Dostupné z: <http://www.infosumperk.cz/dr-cs/osobnosti-a-rodaci/sumpersko/hlasny-karel-plk-gst.html>>.

10 Pamětihodnosti obce Bludov

10.1 Bludovský zámek

Pozdně renesanční zámek začal stavět Kryštof Pavel z Lichtenštejna-Kastelkornu v roce 1624, který v roce 1622 získal bludovské panství jako válečný konfiskát po bitvě na Bílé hoře. Zámek měl podobu obráceného písmene L a v roce 1708 bylo přistavěno třetí severní křídlo. V roce 1710 koupil bludovské panství Jan Jáchym ze Žerotína od Lichtenštejnů zpět. Bludov nakonec zůstal jediným rodovým sídlem Žerotínů až do roku 1945. Do zámku byla přenesena žerotínská knihovna, obrazárna a archiv.¹⁴⁸

Za Žerotína Karla Emanuela byla po požáru zámku provedena v roce 1898 přestavba hospodářského dvora u zámku. Karel Emanuel zemřel v roce 1934 a panství i se zámekem zdědily jeho dvě dcery Gabriela a Helena. Majitelky zámku se za války přihlásily k německé národnosti a tak byl zámek roku 1945 konfiskován. Většina vnitřního zařízení, zejména obrazárna a knihovna, byla převezena na zámek Velkých Losínách. Zámek byl roku 1949 přidělen obci Bludov.

Na přelomu 70. a 80. let proběhla na bludovském zámku celková rekonstrukce. V roce 1999 byla polovina zámeckého areálu vrácena Ing. Karlu Mornsteinovi, synu hraběnky Heleny, dcery Karla Emanuela.

Bludovský zámek, včetně parku, je zapsán ve státním seznamu nemovitých kulturních památek České republiky.¹⁴⁹

10.2 Žerotínská hrobka

V letech 1837-1838 byla při přestavbě kostela pod sakristií postavena rodinná hrobka Žerotínů. Hrobku nechal postavit František Josef ze Žerotína. Hrobka je jednoduchou stavbou o 4 zamřížovaných obloukových oknech. Ve stěně pod sakristií je rozloženo celkem 12 výklenků pro rakve. Na jižní straně hrobky je starý erb Žerotínů.

V roce 1842 byly do bludovské hrobky převezeny ostatky rodu Žerotínů z Brandýsa nad Orlicí. V cínové rakvi jsou uloženy ostatky Karla st. ze Žerotína, jeho obou rodičů,

---

¹⁴⁸ PAVLŮ, F. *Bludovské památky*. Bludov: 1996, str. 12–13.

¹⁴⁹ <bludov.cz. [online]. [cit. 2015-03-29]. Dostupné z: <http://www.bludov.cz/O-Bludove/Pametihodnosti-obce-Bludov/Bludovsky-zamek/>>.

babičky, jeho tři manželky a další. V hrobce je také zazděna rakev Gustava, syna zakladatele hrobky.

V roce 1925 byly do hrobky převezeny z Vídně ostatky Zdeňka z Žerotína. V prosinci 1934 byl v bludovské hrobce pochován poslední mužský potomek moravských Žerotínů, bývalý zemský místopředseda Karel. Do posledního výklenku byli v roce 1984 pochováni Karel rytíř Mornsteinů a v roce 1985 Marie Helena z Mornsteinů rozená ze Žerotínů.

V mramorové desce, která uzavírá hrobku, je vytesán český nápis: „Zde odpočívají kosti Jana ze Žerotína, který zemřel 15. února 1583 a Karla ze Žerotína, jenž zemřel 9. října 1636 a příbuzenstva její.“¹⁵⁰

10. 3 Kostel sv. Jiří

Bludovský kostel byl původně dřevěný a byl postaven před rokem 1350. Dřevěná stavba byla přestavěna po roce 1588, kdy kostel získal zděnou podobu. V roce 1764 byl kostel důkladně přestavěn a rozšířen Františkem Ignácem Denglerem. Do roku 1832 byl kolem kostela hřbitov. Hřbitov je od roku 1842 umístěn za bludovskou školou. V roce 1833 musel být kostel uzavřen pro havarijný stav stropu, který hrozil, že se zřítí. V letech 1837-1838 došlo k další přestavbě. Celý kostel byl téměř zbořen až na jeho jižní stěnu. Kostel dostal tvar kříže a byl asi o 1/3 větší než kostel původní. Tento nový kostel byl 28. října 1838 slavnostně vysvěcen šumperským děkanem Wochlerem.

Výmalba kostela sv. Jiří je unikátní. V roce 1895 byla pořízena manželi Mertovými tzv. průmyslová výmalba, která je na Moravě ojedinělá. Nejstarší součástí inventáře je křtitelnice ve tvaru kalicha, která byla věnována rodem Liechenštenů-Kastelkornů.¹⁵¹

10. 4 Kostelíček Božího Těla

V lese severně nad obcí Bludov se nachází Kostelíček Božího Těla. Původní kostel údajně pochází z roku 1387. První známá písemná zmínka o Kostelíčku je v knize olomouckých soudních případů, kde se praví, že vede cesta od Šumperka ke Kostelíčku.

---

¹⁵⁰ PAVLŮ, F. *Bludovské památky*. Bludov: 1996, str. 9.

¹⁵¹ <bludov.cz. [online]. [cit. 2015-03-29]. Dostupné z: <http://www.bludov.cz/O-Bludove/Pametihodnosti-obce-Bludov/Kostel-sv-Jiri.html>>.

O Kostelíčku mluví další listina, která je napsaná 26. prosince 1567 Bedřichem starším ze Žerotína, kde popisuje hranice pozemků panských a obecních.¹⁵² V 18. století byl Kostelíček přestavěn do dnešní podoby.

Od poloviny 19. století se na Kostelíčku každoročně slaví svátek sv. Rozálie, patronky obce Bludova. Kostelíček byl během let opravován a zvelebován. Nejvíce se o jeho úpravu zasloužil farář František Ermis se Spolkem sv. Rozálie. Pořídili novou dlažbu a zasloužili se o vybudování venkovní křížové cesty. Ve 30. letech 20. století byla ke Kostelíčku přistavěna sakristie a jeden pokoj nad ní. V letech 1990-1992 proběhla zatím poslední oprava Kostelíčka.¹⁵³

10. 5 Hrad Bludov

Bludovský hrad stával severně od obce Bludov ve vzdálenosti asi 1, 5 km. Dnes se z hradu dochovala pouze malá část obvodového zdiva a část sesuté podzemní chodby. Hrad byl postaven jako nejstarší sídlo rodu Bludoviců, předchůdců pánů ze Žerotína. Hrad Bludov pravděpodobně založil Blud III. Podle pánů Bludoviců se nazývá i obec Bludov.

Hrad byl postaven v první polovině 13. století, ale první písemní zmínky o něm máme až z roku 1340, kdy byl hrad v rukou vladyků z Nechvalína. Hrad měl oválný půdorys a ze severní strany byl chráněn příkopem. Páni z Lipé získali hrad po rodu Bludoviců. Po pánech z Lipé získal hrad markrabě Jan Jindřich a poté jeho synové Jošta a Prokop. V této době došlo k největším stavebním úpravám hradu. Majiteli hradu v 15. století se stává rod pánů z Kunštátu a pod jejich vládou překonává i husitské války. Po ukončení husitských válek získává hrad do zástavy Beneš z Valdštejna, který bludovský hrad využívá jako své hlavní sídlo. Po něm získává do správy hrad rod Tunklů. Hrad byl v tažení Matyáše Korvína násilně vyvrácen a kolem roku 1470 hrad zaniká.¹⁵⁴

---

¹⁵² PAVLŮ, F. *Bludovské památky*. Bludov: 1996, str. 28.

¹⁵³ <bludov.cz. [online]. [cit. 2015-03-29]. Dostupné z: <http://www.bludov.cz/O-Bludove/Pametihodnosti-obce-Bludov/Kostel-Boziho-Tela/>>.

¹⁵⁴ PLAČEK, M. *Hrady a zámky na Moravě a ve Slezsku*. Praha: 1996, str. 104.

11 Praktická část-projekt Naše obec

11.1 Příprava učitele na výuku

Jméno učitele: Bc. Kateřina Gerlichová

Škola: ZŠ Karla st. ze Žerotína Bludov

Předmět: výchova k občanství

Ročník: 9. ročník

tematický celek: Občan

téma: Naše obec

Časový rozsah: 8 hodin – 1 projektový den

Materiální a didaktické prostředky: tabule, křída, sešit na poznámky, psací potřeby, metodický list

Forma výuky:

- forma hromadného vyučování – vyučovací hodina ve třídě, venku

Typ hodiny: hodiny výkladu nového učiva

Cíle:

- kognitivní – Žák bude znát historii obce Bludov. Žák se seznámí s památkami obce Bludov. Žák dokáže vlastními slovy popsat svoji obec. Žák se seznámí s Vlastivědným muzeem v Šumperku.

Metody výuky:

- Metoda slovní

monologická – vysvětlování, výklad

dialogická – rozhovor, diskuse

práce s textem (metodický list)

Části a řízení výuky:

- seznámení žáků s tématem projektu – Naše obec
- pojmová mapa
- výklad o historii obce Bludov
- procházka obcí
- cesta autobusem do Vlastivědného muzea Šumperk
- návštěva muzea

- cesta zpět do školy
- shrnutí dnešního projektového dne
- vypracování metodického listu

Obsah učiva:

- **úvod (45 minut)**
- V první části projektového dne se s žáky seznámíme s historií obce Bludov.
  - Na tabuli nakreslím pojmovou mapu s názvem Bludov a žáci k tabuli budou postupně chodit a psát, co je k obci napadne.
  - Po pojmové mapě žáky seznámím s historií Bludova, kterou jim podám formou výkladu.

Výklad – obec Bludov

Poprvé se setkáváme se jménem Bludov v letech 1200 až 1216 u markraběcího úředníka Bluda z Bludova, který byl pravděpodobně zakladatelem obce. Ve 13. století nechal některý z jeho potomků vystavět hrad. Ve 14. století se Bludov ocitl v rukou moravských markrabat, z nichž Jan Jindřich odkázal roku 1371 hrad a s ním pět vesnic včetně Bludova mladšímu synu Prokopovi. Po Heraltech z Kunštátu, kteří získali obec Bludov kolem roku 1410, se Bludov dostal za husitských válek do rukou Zikmunda stoupence Beneše z Valdštejna a brzy na to do rukou Tunků z Brníčka. S jejich rybničním podnikáním bylo spjato i vybudování šesti rybníků u Bludova. V roce 1468 byl Matyášovým vojskem dobyt a zničen bludovský hrad.

Roku 1496 získali Bludov páni ze Žerotína. Na přelomu 16. a 17. století měnil Bludov rychle majitele. V roce 1624 se bludovští majiteli stali Lichtenštejnové-Kastelkomi.

Obec měla původně ve své pečeti z poloviny 17. století srdce se třemi květinami, ale v roce 1992 byl schválen nový znak, připomínající svou symbolickou bývalou vrchnost – pány ze Žerotína a jejich nejstaršího předka Bluda – v červeném štítě ze stříbrného trojvrší vyrůstající černý korunovaný lev, držící v předních tlapách stříbrné latinské majuskulní B.

Roku 1834 měl Bludov už 318 domů s 2070 obyvateli. V roce 1842 se do obce přestěhoval z Kopřivné panský pivovar. Po roce 1848 se stal Bludov součástí soudního i politického okresu Šumperk. Roku 1908 byla v Bludově otevřena první česká měšťanská škola na tehdejším šumperském okrese. V roce 1929 byly otevřeny zdejší lázně, v roce 1963 byla dokončena výstavba koupaliště na Vlčím dole.

Velmi slibný rozvoj obce za první republiky ukončila mnichovská konference, kdy byla tato ryze česká vesnice přičleněna k říši. Období 2. světové války si vyžádalo mnoho obětí z řad občanů. Po osvobození obce 8. května 1945 nastalo krátké období svobody, které bylo ukončeno událostmi v únoru 1948. Bludov se ubránil snahám o sloučení s okresním městem Šumperk. Události roku 1989 znamenaly zásadní změnu v životě bludovské obce spojenou s obnovou samosprávy obce, nápravou křivd minulosti včetně majetkových. V obci proběhla řada oprav, byla dostavěna školní jídelna s tělocvičnou, venkovní sportovní areál a opravena Sokolovna.

- **hlavní náplň hodiny (6 x 45 minut)**

- Po výkladu s třídou půjdeme na procházku po obci Bludov. Na procházce budeme s žáky poznávat památky obce. U významných památek se zastavíme a ke každé jim povím jejich stručnou historii.

Procházka po obci Bludov

- Procházku zahájíme od školy Karla st. ze Žerotína. Od školy půjdeme směrem ke kostelu k rodnému domu Adolfa Kašpara. Zde žákům povím základní údaje o malíři. Naproti rodnému domu Kašpara se nachází kostel sv. Jiří s hrobkou Žerotínů. S žáky se půjdeme podívat do kostela, prohlédnout si malby a navštívíme také hrobku. Žákům zde povím některé zajímavosti o kostele a hrobce. Po prohlídce hrobky se s žáky vydáme směrem na Bludoveček k místu, kde stával bludovský hrad. Po krátkém výkladu o hradě se vydáme zpět do obce a půjdeme si prohlédnout bludovský zámek s parkem. Zámek není přístupný veřejnosti, tak žákům podám výklad o zámku. Po prohlídce parku půjdeme kolem bývalého Nealka do areálu bludovských lázní. Zde si prohlédneme areál lázní a žákům o lázních podám stručný výklad.

Adolf Kašpar

Malíř Adolf Kašpar je zřejmě nejznámějším bludovským rodákem. Narodil se 27. prosince 1877 v Bludově. Jeho otec vlastnil a provozoval kupecký krám. Krám však vyhořel a tak byli Kašparovi nuceni se v roce 1888 přestěhovat do Olomouce. V Olomouci vychodil německou měšťanku, potom nižší české gymnázium a německý učitelský ústav. Před maturitou zemřela Kašparova matka a následně jeho otec. Na studia mu přispíval jeho bratr a sám si vydělával hodinami kreslení, které dával dětem. Na učitelském ústavu upozornil na svůj malířský talent.

Ještě jako žák Akademie, kde navštěvoval speciálku Maxe Pirnera, se stal Kašpar známým ilustrátorem.....

Kostel sv. Jiří

Bludovský kostel byl původně dřevěný a byl postaven před rokem 1350. Dřevěná stavba byla přestavěna po roce 1588, kdy kostel získal zděnou podobu. V roce 1764 byl kostel důkladně přestavěn a rozšířen Františkem Ignácem Denglerem. Do roku 1832 byl kolem kostela hřbitov. Hřbitov je od roku 1842 umístěn za bludovsko školou. V roce 1833 musel být kostel uzavřen pro havarijní stav stropu, který hrozil, že se zřítí. V letech 1837-1838 došlo k další přestavbě. Celý kostel byl téměř zbořen až na jeho jižní stěnu. Kostel dostal tvar kříže a byl asi o 1/3 větší než kostel původní. Tento nový kostel byl 28. října 1838 slavnostně vysvěcen šumperským děkanem Wochlerem.

Výmalba kostela sv. Jiří je unikátní. V roce 1895 byla pořízena manželi Mertovými tzv. průmyslová výmalba, která je na Moravě ojedinělá. Nejstarší součástí inventáře je křtitelnice ve tvaru kalicha, která byla věnována rodem Liechenštenů-Kastelkornů.

Hrobka Žerotínů

V letech 1837-1838 byla při přestavbě kostela pod sakristií postavena rodinná hrobka Žerotínů. Hrobku nechal postavit František Josef ze Žerotína. Hrobka je jednoduchou stavbou o 4 zamřížovaných obloukových oknech. Ve stěně pod sakristií je rozloženo celkem 12 výklenků pro rakve. Na jižní straně hrobky je starý erb Žerotínů.

V roce 1842 byly do bludovské hrobky převezeny ostatky rodu Žerotínů z Brandýsa nad Orlicí. V cínové rakvi jsou uloženy ostatky Karla st. ze Žerotína, jeho rodičů, babičky, manželky a další. V hrobce je také zazděna rakev Gustava, syna zakladatele hrobky.

V roce 1925 byly do hrobky převezeny z Vídně ostatky Zdeňka z Žerotína. V prosinci 1934 byl v bludovské hrobce pochován poslední mužský potomek moravských Žerotínů, bývalý zemský místopředseda Karel. Do posledního výklenku byli v roce 1984 pochováni Karel rytíř Mornsteinů a v roce 1985 Marie Helena z Mornsteinů rozená ze Žerotínů.

V mramorové desce, která uzavírá hrobku, je vytesán český nápis: „Zde odpočívají kosti Jana ze Žerotína, který zemřel 15. února 1583 a Karla ze Žerotína, jenž zemřel 9. října 1636 a příbuzenstva její.“

Bludovský hrad

Bludovský hrad stával severně od obce Bludov ve vzdálenosti asi 1, 5 km. Dnes se z hradu dochovala pouze malá část obvodového zdiva a část sesuté podzemní chodby. Hrad byl postaven jako nejstarší sídlo rodu Bludoviců, předchůdců pánů ze Žerotína. Hrad Bludov pravděpodobně založil Blud III. Podle pánů Bludoviců se nazývá i obec Bludov

Hrad byl postaven v první polovině 13. století, ale první písemní zmínky o něm máme až z roku 1340, kdy byl hrad v rukou vladyků z Nechvalína. Hrad měl oválný půdorys a ze severní strany byl chráněn příkopem. Páni z Lipé získali hrad po rodu Bludoviců. Po pánech z Lipé získal hrad markrabě Jan Jindřich a poté jeho synové Jošta a Prokop. V této době došlo k největším stavebním úpravám hradu. Majiteli hradu v 15. století se stává rod pánů z Kunštátu a pod jejich vládou překonává i husitské války. Po ukončení husitských válek získává hrad do zástavy Beneš z Valdštejna, který bludovský hrad využívá jako své hlavní sídlo. Po něm získává do správy hrad rod Tunklů. Hrad byl v tažení Matyáše Korvína násilně vyvrácen a kolem roku 1470 hrad zaniká.

Zámek Bludov

Pozdně renesanční zámek začal stavět Kryštof Pavel z Lichtenštejna-Kastelkornu v roce 1624, který v roce 1622 získal bludovské panství jako válečný konfiskát po bitvě na Bílé hoře. Zámek měl podobu obráceného písmene L a v roce 1708 bylo přistavěno třetí severní křídlo. V roce 1710 koupil bludovské panství Jan Jáchym ze Žerotína od Lichtenštejnů zpět. Bludov nakonec zůstal jediným rodovým sídlem Žerotínů až do roku 1945. Do zámku byla přenesena žerotínská knihovna, obrazárna a archiv.

Za Žerotína Karla Emanuela byla po požáru zámku provedena v roce 1898 přestavba hospodářského dvora u zámku. Karel Emanuel zemřel v roce 1934 a panství i se zámek zdědily jeho dvě dcery Gabriela a Helena. Majitelky zámku se za války přihlásily k německé národnosti a tak byl zámek roku 1945 konfiskován. Většina vnitřního zařízení, zejména obrazárna a knihovna, byla převezena na zámek Velkých Losinách. Zámek byl roku 1949 přidělen obci Bludov.

Na přelomu 70. a 80. let proběhla na bludovském zámku celková rekonstrukce. V roce 1999 byla polovina zámeckého areálu vrácena Ing. Karlu Mornsteinovi, synu hraběnky Heleny, dcery Karla Emanuela.

Lázně Bludov

Lázně poskytují profesionální lázeňskou péči založenou na nejnovějších lékařských poznatcích v oborech balneologie, obezitologie a léčebné rehabilitace. V posledních desetiletích se lázně dostaly do povědomí díky léčbě obezity u dětí, kde je dosahováno výborných výsledků.

Lázně Bludov založil Zdeněk Pospíšil v roce 1929, kdy vznikly „Radioaktivní a sírno-chlorido-sodného Bludově“. Přírodním léčivým zdrojem je minerální termální voda, sírano-chlorido-sodného typu, pramenící přímo v areálu lázní. Ubytování nabízejí lázně v Zahradním pavilonu, v Lesním pavilonu, v Lázeňské vilce a v Hlavní lázeňské budově, ve které jsou podávány veškeré procedury. Lázně mají vlastní rehabilitační a detoxikační centrum vybavené moderní technikou a kvalifikovaným odborným personálem. Stravování je zajištěno v lázeňské restauraci, která nabízí skvělou kuchyni, široký výběr jídel a možnost příjemného posezení.

- Po prohlídce obce nastoupíme s žáky na autobusové zastávce U lázní a pojedeme do Šumperka navštívit stálou expozici Vlastivědného Muzea.

Expozice Vlastivědného muzea Šumperk – Příroda a dějiny severozápadní Moravy

- Muzejní expozice byla otevřena v roce 1996 u příležitosti 100. výročí založení muzea v Šumperku. Je instalována v 11 sálech a prezentuje dějiny šumperského regionu a přírodu Šumperska a Jesenicka. V dubnu 2008 byla tato expozice jako první v naší republice vybavena automatickým průvodcem GuidePORTTM. Není nutné dodržovat stanovenou trasu a kdykoliv je možné vrátit se a vyslechnout si příslušnou pasáž ještě jednou.

- Úvod historické části muzejní expozice patří nejvýznamnějším regionálním archeologickým nálezům. Pravěké osídlení dokládají nálezy z neolitického sídliště u Postřelmovy (výzkum v roce 2003) a starší nálezy z Šumperka - Temenice, patřící do doby bronzové. Vystavena je i část pokladu středověkých mincí ukrytých do země v Postřelmově po roce 1420 a nalezených v roce 1966. Mezi nejstarší a nejzajímavější řemeslné výrobky patří vystavené nádoby s drobnými puchýřky, zprvu považovanými za nedokonalost výrobku, již od 14. století zhotovované se záměrně „strupatým“ povrchem, podle místa svého vzniku nazvané loštické poháry. Středověké a raně novověké nálezy ze Šumperka reprezentují unikátní boty ze 17.

století, nalezené při archeologickém průzkumu v šumperském klášterním kostel (1993), a také zcela nové artefakty ze záchranného výzkumu na Náměstí Republiky v Šumperku (2007).

V 16. století se Šumperk, především díky bohatství z rozvinuté výroby kvalitních pláten, vykoupil z žerotínského poddanství a stal se královským městem. Vzdávající počet řemesel a upevnění postavení cechů dokazuje i celá řada vystavených muzejních sbírkových předmětů – např. cechovní poháry, cechovní truhlice, forma na výrobu cihel, kovářské a zámečnické nástroje a výrobky. Jednou z dominant této části expozice je renesanční malovaná křtitelnice z roku 1615, pocházející z kostela v Maršíkově, která patří k nejstarším zde vystaveným předmětům. Zajímavými jsou také ukázky slavnostního měšťanského šatu z 2. poloviny 18. století a doklady zručnosti nábytkářské výroby 17. a 18. století. Tragédii zdejšího kraje dokonaly především neblaze proslulé čarodějnické procesy z let 1678 až 1693. Hrabivosti a touze po moci velkolesinského a šumperského inkvizičního soudce Františka Jindřicha Bobliga z Edelštadu padlo za oběť 48 předních šumperských měšťanů, jejich manželek, osvícený farář a děkan Kryštof Alois Lautner a dalších 56 nevinných poddaných ze žerotínských panství. O síle utrpení mučených obětí svědčí mimo jiné i vystavené mučící nástroje....

- Výstava ve Vlastivědném muzeu je pro žáky velmi přínosná. Dozví se zde mnoho informací o celé severozápadní Moravě, do které patří i obec Bludov.

- Žáci si sama projdou stálou expozici, kterou budou mít i s výkladem.

- Po návštěvě muzea s žáky pojedeme zpět autobusem do Bludova a vrátíme se do školy, kde si v závěru dnešního projektového dne zopakujeme, co jsme viděli a žáci vyplní metodický list, ve kterém zjistím, zda jim projektový den pomohl prohloubit informace o Bludově.

- **závěr (45 minut)**

- Po prohlídce muzea se s žáky vrátíme zpět do školy, kde se žáků zeptám, jak se jim líbila procházka obcí a návštěva muzea v Šumperku.

- Po diskuzi rozdám žákům metodický list, ve kterém zjistím, zda si prohloubili informace o Bludově.

Zvláštní didaktická hlediska:

Prekoncepty – předpokládám, že se žáci svoji obec znají a projektový den jim pomůže prohloubit informace o obci

Zjištění prekonceptů – pomocí metodického listu

Aktivizace – procházka obcí

Motivace – návštěva Vlastivědného muzea Šumperk

Organizace vyučovací jednotky (časový rozvrh – v minutách):

- zahájení projektového dne, zapsání chybějících žáků – 2 minuty
- seznámení žáků s tématem hodiny – 1 minuta
- pojmová mapa – 10 minut
- výklad o Bludově – 25 minut
- diskuze o Bludově – 7 minut
- procházka po obci Bludov – 3 x 45 minut
- cesta autobusem do Šumperka – 30 minut
- návštěva a prohlídka Vlastivědného muzea – 75 minut
- cesta zpět do školy – 30 minut
- zpětná vazba z projektového dne – 25 minut
- vypracování metodického listu – 20 minut

11. 2 Metodický list

1. V kterých letech se poprvé setkáváme se jménem obce Bludov?

- a) 1250 až 1260
- b) 1200 až 1216
- c) 1200 až 1226

2. Ve kterém století získali Bludov páni ze Žerotína?

- a) 14. století
- b) 15. století
- c) 16. století

3. Kdo založil Radioaktivní a sirné lázně v Bludově?

- a) Zdeněk Pospíšil
- b) Karel Emanuel
- c) Blud z Bludova

4. Napište vše, co jste si zapamatovali o malíři Adolfu Kašparovi.

.....

.....

.....

.....

.....

5. Jaký nejslavnější Žerotín je pohřben v žerotínské hrobce?

- a) Karel starší ze Žerotína
- b) Jan Karel ze Žerotína
- c) Ladislav Velen ze Žerotína

6. Do jakého zámku byla převezena většina majetku bludovského zámku po roce 1945?

- a) zámek Úsov
- b) zámek Velké Losiny
- c) zámek Náměšť na Hané

7. Napište, co vás nejvíce zaujalo na expozici Příroda a dějiny severozápadní Moravy

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

8. Díky které specializaci se bludovské lázně během posledního desetiletí dostaly do povědomí?

- a) balneologie
- b) onemocnění dýchacích cest
- c) léčba obezity

9. Kolik výklenků je rozmístěno v sakristii v Žerotínské hrobce?

- a) 11 výklenků
- b) 12 výklenků
- c) 13 výklenků

10. Co vybudovali Tunklové z Brníčka v Bludově, když jim obec patřila?

- a) vybudovali zde pivovar
- b) zasloužili se o přestavbu zámku
- c) vybudovali soustavu šesti rybník

Závěr

Cílem diplomové práce bylo sepsat historii obce Bludov ve 20. století. V prvních devíti kapitolách jsem se zabývala historií obce ve 20. století, v následujících dvou kapitolách jsem psala o pamětihodnostech a významných rodácích obce. V poslední kapitole diplomové práce jsem se věnovala praktické části.

První kapitola diplomové práce seznamuje se vznikem obce Bludov a s jeho významnými událostmi do konce 19. století.

Ve druhé kapitole jsem se zaměřila na události v obci Bludov na začátku 20. století. Popisuji zde nejvýznamnější události let 1900-1914 a poté období první světové války v Bludově a obdobím první světové války na bludovské škole.

Třetí kapitola popisuje poválečné období v Bludově, dopad války na obec a její obyvatele, předmnichovské období v Bludově v letech 1925-1938 a významné události na bludovské škole v letech 1918-1938.

Obdobím druhé světové války se zabývá čtvrtá kapitola, zaměřuji se zde na okupaci v letech 1938-1939, válečnou situaci v letech 1939-1945, odboj v Bludově, osvobození obce Bludov a na situaci v období druhé světové války na bludovské škole.

Pátá kapitola se zaměřuje na poválečné období v Bludově v letech 1945-1948. Popisuji zde období v obci po jeho osvobození v roce 1945, činnost spolků po roce 1945, významné události v letech 1946-1948 a poválečné období na bludovské škole.

Období socializace v Bludově v letech 1948-1968 je obsaženo v šesté kapitole. Zabývám se zde zavedením lidové demokracie v obci, hospodářskými důsledky, zestátněním bludovských lázní, založením JZD v Bludově, kulturním životem v 60. letech, tělovýchovou a sportem v obci v 70. letech, výstavbou koupaliště a chatové osady Vlčí důl a obdobím 1948-1968 na bludovské škole.

Sedmá kapitola popisuje významné události v obci Bludov v letech 1968-1989. Věnuji se zde politické situaci po roce 1968, výstavbou obce po roce 1968, otevřením sodovkárny Nealko, činností spolkových organizací, lázněmi Bludov, občanskou iniciativou v obci v 80. letech, kulturou v 80. letech a bludovskou školou v období let 1968-1989.

V osmé kapitole jsem se zaměřila na období po roce 1989. Zabývám se zde Bludovem po pádu komunistického režimu, kulturou začátku 90. let, postavením rozhledny Hájk, otevřením Habermannovi vily, Bludovem v současnosti a bludovskou školou po roce 1989.

Devátá kapitola obsahuje jména významných bludovských rodáků. Mezi ně patří akademický malíř Adolf Kašpar, znalec severní Moravy Dr. Jan Březina, zakladatel bludovských lázní Zdeněk Pospíšil a plukovník Karel Hlásný.

V desáté kapitole se věnuji pamětihodnostem obce Bludova. Vybrala jsem jen ty nejvýznamnější v obci Bludov. Mezi ně patří bludovský zámek, kostel sv. Jiří a Žerotínská hrobka, Kostelíček Božího Těla a bludovský hrad.

Poslední jedenáctá kapitola se věnuje praktické části diplomové práce. Praktickou část jsem pojmla jako přípravu na vyučovací hodinu. Příprava je formou projektového dne na téma Naše obec. V závěru praktické části je metodický list na prověření znalostí o obci Bludov.

Věřím, že diplomová práce poskytne souhrnné informace o obci Bludov ve 20. století a pomůže čtenáři se lépe orientovat v historii obce Bludov ve 20. století.

Seznam pramenů a literatury

BALÍK, S. ml., BALÍL, S. st. a kol. *Bludovská škola v letech 1657-2008*. In: *Almanach ke 100 letům zřízení měšťanky (1908-2008)*. 1. Vydání. Brno: Studio Arx, 2000. 180 stran.

BARTOŠ, J. a kol. *Historický místopis Moravy a Slezska v letech 1848 až 1960: Okresy Šumperk, Zábřeh, Rýmařov*. 1. vyd. Ostrava: Profil, 1974. 330 s. ISBN 48-007-74.

BŘEZINA, J. *Paměti obce Bludov*. 1. vydání. Vyškov: František Obzina, 1927. 212 stran.

FILIP, Z. *Učitelské portréty*. 1. vydání. Olomouc: Univerzita Palackého, 1996. 79 stran.

GERLICOVÁ, K. *Historie školství v obci Bludov*, bakalářská práce, Univerzita Palackého v Olomouci, Olomouc 2013.

HLÁSNÝ, J. *Podplukovník gšt. Karel Hlásný z Bludova se po celý život choval jako generál*. Bludov: 2005. str. 3-6.

JANOVSKÁ, V. *Bludov v letech 1918-1938*, seminární práce, Filozofická fakulta Univerzity Karlovy, Praha 2010.

JANOVSKÁ, V. *Proměny obce Bludova v letech 1918-1948*, bakalářská práce, Filozofická fakulta Univerzity Karlovy, Praha 2011.

KÖHLEROVÁ, I. *Vliv zániku německé komunity na nynější komunitu*. Praha: Univerzita Karlova, Filozofická Fakulta, Katedra sociální práce, 2013, 179 stran.

MEZLER, M. – SCHUK, J. a kol. *Vlastivěda šumperského okresu*. 1. vydání. Šumperk: Okresní vlastivědné muzeum, 1993. 585 stran. ISBN 80-85083-02-7.

PACNER, k. *Osudové okamžiky Československa*. 1. vydání. Praha: Themis, 1997. 719 stran. ISBN 80-85821-46-X.

PAMÁTKOVÝ ÚSTAV V OLOMOUCI A OKRESNÍ ÚSTAV V ŠUMPERKU, *Seznam nemovitých kulturních památek okresu Šumperk*. 1. vydání. Olomouc: Adria, 1994. 200 stran. ISBN 80-901473-5-6.

PAVLŮ, F. *Bludovské památky*. 1. vydání. Bludov: 1996. 80 stran.

PLAČEK, M. Hradý a zámky na Moravě a Slezsku. 2. vydání. Praha: Libri, 2001. 439 stran. ISBN 80-7277-036-5.

RŮŽÍČKA, J. *Adolf Kašpar, český ilustrátor a grafik*. In: *Železnorudný zpravodaj* č. 6. Plzeň: 2009. str. 14.

SPURNÝ, F. a kol. *Bludov dříve a nyní*. 1. vydání. Bludov: místní Národní výbor, 1979. 160 stran.

SPURNÝ, F. a kol. *Vlastivědná příručka šumperského okresu*. 1. vydání. Šumperk: Okresní pedagogické středisko, 1983. 139 stran.

SPRINGER, J. *Konec odboje Sudetenlandského*. Šumperk: 1933.

Seznam použitých pramenů

Státní okresní archiv v Šumperku, fond MNV Bludov, inv. č. 15, *Pamětní kniha obce Bludova od roku 1927*.

Státní okresní archiv v Šumperku, fond MNV Bludov, inv. č. 16, *Kronika obce Bludova díl II., započatá rokem 1959*.

Státní okresní archiv v Šumperku, fond MNV Bludov, inv. č. 17, *Kronika obce Bludova díl III., započatá rokem 1974*.

Státní okresní archiv v Šumperku, fond MNV Bludov, inv. č. 18, *Kronika obce Bludova díl III., započatá rokem 1987*.

Státní okresní archiv v Šumperku, fond AO Bludov, *Kronika obce Bludova kniha č. 5 (1991-2005)*.

Státní okresní archiv v Šumperku, fond Národní a střední škola Bludov, inv. č. 3, *Kronika školní do roku 1877*.

Státní okresní archiv v Šumperku, fond Národní a střední škola Bludov, inv. č. 4, *Kronika školní 1877-1907/1908*.

Státní okresní archiv v Šumperku, fond Národní a střední škola Bludov, inv. č. 5, *Kronika školní, započatá ve školním roce 1908/1909, do roku 1940.*

Státní okresní archiv v Šumperku, fond Národní a střední škola Bludov, inv. č. 3, *Kronika Obecné školy v Bludově 1938 -1951.*

Státní okresní archiv v Šumperku, fond Národní a střední škola Bludov, inv. č. 6, *Kronika Měšťanské školy Masarykovy v Bludově 1944 – 1960.*

Státní okresní archiv v Šumperku, fond Národní a střední škola Bludov, *Kronika Devítileté střední školy v Bludově 1960 – 1986.*

Kronika Základní školy v Bludově 1986-2002. (uloženo na Základní škole Karla st. ze Žerotína Bludov).

Kronika Základní školy Karla staršího ze Žerotína Bludov, od školního roku 2002-2003. (uloženo na Základní škole Karla st. ze Žerotína Bludov).

Seznam použitých internetových zdrojů

<bludov.cz. [online]. [cit. 2014-11-08]. Dostupné z: [http:// www.bludov.cz//O-Bludove/Historie-obce-Bludov](http://www.bludov.cz/O-Bludove/Historie-obce-Bludov) >.

<bludov.cz. [online]. [cit. 2014-12-19]. Dostupné z: <http://www.bludov.cz/O-Bludove/Obecni-kronika/Obecni-kronika-1935.html>>.

<lecebne-lazne.cz. [online]. [cit. 2015-01-07]. Dostupné z: <http://www.lecebne-lazne.cz/cs/prehled-lazni/bludov>>.

<bludov.cz. [online]. [cit. 2015-01-08]. Dostupné z: <http://www.bludov.cz/O-Bludove/Obecni-kronika/Obecni-kronika-1939.html>>.

<bludov.cz. [online]. [cit. 2015-01-25]. Dostupné z: <http://www.bludov.cz/O-Bludove/Obecni-kronika/Obecni-kronika-1944.html> >.

<bludov.cz. [online]. [cit. 2015-01-25]. Dostupné z: <http://www.bludov.cz/O-Bludove/Obecni-kronika/Obecni-kronika-1945-1946.html> >.

<lazne.bludov.cz. [online]. [cit. 2015-02-05]. Dostupné z:<http://www.lazne.bludov.cz/restituce1.htm>>.

<bludov.cz. [online]. [cit. 2015-02-06]. Dostupné z <http://www.bludov.cz/O-Bludove/Pametihodnosti-obce-Bludov/Mestanska-skola.html>>.

<bludov.cz. [online]. [cit. 2015-02-15]. Dostupné z <http://www.bludov.cz/O-Bludove/Pametihodnosti-obce-Bludov/Bludovska-skola/Doba-normalizacni-1968-1989.html>>.

<bludov.cz. [online]. [cit. 2015-02-21]. Dostupné z:<http://www.bludov.cz/O-Bludove/Bludovske-zajimavosti/Koupaliste-a-chatova-osada-Vlci-dul.html>>.

<bludov.cz. [online]. [cit. 2015-03-10]. Dostupné z: <http://www.bludov.cz/O-Bludove/Obecni-kronika/Habermannuv-mlyn.html>>

<bludov.cz. [online]. [cit. 2015-03-28]. Dostupné z: <http://www.bludov.cz/O-Bludove/Vyznamni-rodaci-a-osobnosti-obce/Jan-Brezina.html>>.

<bludov.cz. [online]. [cit. 2015-03-28]. Dostupné z: <http://www.bludov.cz/O-Bludove/Vyznamni-rodaci-a-osobnosti-obce/Zdenek-Pospisil.html>>.

<infosumperk.cz. [online]. [cit. 2015-03-29]. Dostupné z: <http://www.infosumperk.cz/dr-cs/osobnosti-a-rodaci/sumpersko/hlasny-karel-plk-gst.html>>.

<bludov.cz. [online]. [cit. 2015-03-29]. Dostupné z: <http://www.bludov.cz/O-Bludove/Pametihodnosti-obce-Bludov/Bludovsky-zamek/>>.

<bludov.cz. [online]. [cit. 2015-03-29]. Dostupné z: <http://www.bludov.cz/O-Bludove/Pametihodnosti-obce-Bludov/Kostel-sv-Jiri.html>>.

<bludov.cz. [online]. [cit. 2015-03-29]. Dostupné z: <http://www.bludov.cz/O-Bludove/Pametihodnosti-obce-Bludov/Kostel-Boziho-Tela/>>.

<bludov.cz. [online]. [cit. 2015-03-30]. Dostupné z <http://www.bludov.cz/O-Bludove/Obecni-kronika/Obecni-kronika-1939.html>>.

<bludov.cz. [online]. [cit. 2015-03-30]. Dostupné z <http://www.globalcurriculum.net/cs/skoly/zerotina/>>.

Seznam příloh

Příloha číslo 1, celkový pohled na obec Bludov ve 30. letech 20. století

Příloha číslo 2, celkový pohled na obec Bludov ve 21. století

Příloha číslo 3, současná podoba zámku Bludov

Příloha číslo 4, současná podoba Kostela sv. Jiří v Bludově

Příloha číslo 5, současná podoba Žerotínské hrobky v Bludově

Příloha číslo 6, Pomník padlých obětem první a druhé světové války

Příloha číslo 7, pomník Adolfa Kašpara na Hlavní třídě v Bludově

Příloha číslo 8, současný celkový pohled na bludovskou školu s jídelnou a tělocvičnou

Přílohy

Příloha č. 1, pohled na Bludov 30. léta 20. století

(<bludov.cz. [online]. [cit. 2015-03-30]. Dostupné z <http://www.bludov.cz/O-Bludove/Obecni-kronika/Obecni-kronika-1939.html>>.)

Příloha č. 2, pohled na Bludov 21. století

(foto autorka)

Příloha č. 3, současná podoba zámku Bludov

(foto autorka)

Příloha č. 4, současná podoba Kostela sv. Jiří v Bludově

(foto autorka)

Příloha č. 5, současná podoba Žerotínské hrobky v Bludově

(foto autorka)

Příloha č. 6, Pomník padlých obětím první a druhé světové války

(foto autorka)

Příloha č. 7, pomník Adolfa Kašpara na Hlavní třídě v Bludově

(foto autorka)

Příloha č. 8, současný celkový pohled na bludovskou školu s jídelnou a tělocvičnou

(<bludov.cz. [online]. [cit. 2015-03-30]. Dostupné z <http://www.globalcurriculum.net/cs/skoly/zerotina/>>.)

Anotace

Jméno a příjmení:	Bc. Kateřina Gerlichová
Katedra nebo ústav:	Společenských věd
Vedoucí práce:	PhDr. Pavel Kopeček, Ph.D.
Rok obhajoby:	2015

Název práce:	Historie obce Bludov ve 20. století
Název v angličtině:	History of the village Bludov in the 20th century
Anotace práce:	Práce se zabývá historií obce Bludov ve 20. století, Bludovem na začátku 20. století, obdobím první a druhé světové války v Bludově, období socializace v letech 1948-1968, významné události v letech 1968-1989 a obcí Bludov po roce 1989
Klíčová slova:	Bludov na začátku 20. století, první a druhá světová válka v Bludově, období socializace, významné události v letech 1968-1989, Bludov po roce 1989
Anotace v angličtině:	The work deals with the history of the village in the 20th century Bludov, Bludov in the early 20th century, the period of the First and Second World War Bludov, socialization period from 1948 to 1968, significant events from 1968-1989 and Bludov after 1989
Klíčová slova v angličtině:	Bludov at the beginning of the 20th century, the First and the Second World War in Bludov, socialization period, significant events during 1968-1989, Bludov after 1989
Přílohy vázané v práci:	Pohled na Bludov 30. léta 20. století, pohled na Bludov 21. století, bludovský zámek, Kostel sv. Jiří, žerotínská hrobka, pomník padlých první a druhé světové války, pomník Adolfa Kašpara, celkový pohled na bludovskou školu
Rozsah práce:	72 stran
Jazyk práce:	čeština